

**UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA UPRAVO**

Diplomsko delo

**PRIMERJALNA ANALIZA
ORGANIZIRANOSTI IN DELOVANJA
POLICIJE**

Vanja Rajšp

Ljubljana, december 2011

**UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA UPRAVO**

DIPLOMSKO DELO

**PRIMERJALNA ANALIZA ORGANIZIRANOSTI IN
DELOVANJA POLICIJE**

Kandidatka: Vanja Rajšp
Vpisna številka: 04034542
Študijski program: visokošolski strokovni študijski program Uprava, I.
stopnja
Mentor: red. prof. dr. Štefan Ivanko

Ljubljana, december 2011

IZJAVA O AVTORSTVU DIPLOMSKEGA DELA

Podpisana Vanja Rajšp, študentka dodiplomskega študija, program Visokošolski strokovni študijski program Uprava, I. stopnja, z vpisno številko 04034542, sem avtorica diplomskega dela z naslovom: Primerjalna analiza organiziranosti in delovanja policije.

S svojim podpisom zagotavljam, da:

- je predloženo delo izključno rezultat mojega lastnega raziskovalnega dela,
- sem poskrbela, da so dela in mnenja drugih avtorjev oz. avtoric, ki jih uporabljam v predloženem delu, navedena oz. citirana v skladu s fakultetnimi navodili,
- sem poskrbela, da so vsa dela in mnenja drugih avtorjev oz. avtoric navedena v seznamu virov, ki je sestavni element predloženega dela in je zapisan v skladu s fakultetnimi navodili,
- sem pridobila vsa dovoljenja za uporabo avtorskih del, ki so v celoti prenesena v predloženo delo, in sem to tudi jasno zapisala v predloženem delu,
- se zavedam, da je plagiatorstvo – predstavljanje tujih del, bodisi v obliki citata bodisi v obliki skoraj dobesednega parafraziranja bodisi v grafični obliki, s katerim so tuje misli oz. ideje predstavljene kot moje lastne – kaznivo po zakonu (Zakon o avtorstvu in sorodnih pravicah; Ur. list RS, št. 21/95), kršitev pa se sankcionira tudi z ukrepi po pravilih Univerze v Ljubljani in Fakultete za upravo,
- se zavedam posledic, ki jih dokazano plagiatorstvo lahko predstavlja za predloženo delo in za moj status na Fakulteti za upravo,
- je elektronska oblika identična s tiskano obliko diplomskega dela ter soglašam z objavo dela v zbirki »Dela FU«.

Diplomsko delo je lektorirala: Katja Peršak, prof. slovenskega jezika

Ljubljana, 8. 12. 2011

Podpis avtorice: _____

POVZETEK

Bistvo policijskega dela razumemo kot dejavnost varovanja življenja in premoženja ljudi ter zagotavljanja reda in miru. Policija ima dvojno poslanstvo: prvo je skrb za nacionalno varnost, izpolnjevanje mednarodnih obveznosti; druga skrb je v sodelovanju z javnostjo opravljati vse tiste naloge, ki so opredeljene v zakonu.

Vendar je pomembna značilnost policije, v svetu in pri nas, da je hierarhično in centralizirano vodena. V večini demokratičnih držav prevladuje težnja, da se toga organiziranost policije spremeni v organ, ki v prvi vrsti služi ljudem in jih varuje. K temu je v veliki meri prispeval tudi Evropski kodeks policijske etike, kjer je pri njegovi sestavi sodelovalo veliko strokovnjakov iz različnih držav, tudi iz Slovenije.

V diplomski nalogi sem primerjala organiziranost in delovanje policije v Republiki Sloveniji, Republiki Italiji, Republiki Hrvaški in Zvezni republiki Nemčiji. Ugotovila sem marsikatero podobnost organiziranosti zlasti med prvimi tremi, medtem ko je nemška policija izredno razvejana in njene deželne policije niso enotno urejene. Zvezna republika Nemčija tudi nima pravega neodvisnega mehanizma, ki bi preiskoval pritožbe glede neprimerne oziroma slabega ravnanja policije.

Ključne besede: organiziranost policije, nacionalna varnost, varovanje življenja in premoženja ljudi, sodelovanje, Evropski kodeks policijske etike.

SUMMARY

COMPARATIVE ANALYSIS OF THE ORGANIZATION AND OPERATION OF THE POLICE

The critical point of police work is understood as an activity of the protection of life and people's property and as a provision of law and order. The police has a dual mission: the concern for national security and compliance with international obligations and concern in cooperation with the public to perform all those tasks that are defined in the Act.

However, an important feature of police in the world and in Slovenia is its' hierarchical and central control. In most democratic countries there is a tendency of transformation of the police force from rigid organization towards organ, which primarily serves and protects people. Such concept was largely influenced by the European Code of Police Ethics, in which composition a large number of experts from different countries, including those from Slovenia, participated.

In the thesis I have compared the structure and functioning of the police between the Republic of Slovenia, the Republic of Italy, the Republic of Croatia and the Federal Republic of Germany. I found many similarities between their organization in particular of the first three models, while the German police is extremely diversified and its provincial police forces are not uniformly regulated. Federal Republic of Germany also has no real independent mechanism to investigate complaints about improper or ill-treatment by the police.

Keywords: organization of the police force, national security, protection of life and people's property, cooperation, European Code of Police Ethics.

KAZALO

IZJAVA O AVTORSTVU DIPLOMSKEGA DELA	iii
POVZETEK.....	v
SUMMARY.....	vi
KAZALO PONAZORITEV	viii
1 UVOD.....	1
2 DRŽAVNA UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE	4
2.1 Pojem in opredelitev.....	4
2.2 Ministrstva v vladi republike slovenije	5
3 MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE – MNZ.....	7
3.1 Naloge MNZ.....	7
3.2 Organiziranost.....	7
3.2.1 Direktorat za migracije in integracijo.....	8
3.2.2 Direktorat za upravne notranje zadeve.....	9
3.2.3 Direktorat za policijo in druge varnostne naloge	10
4 POLICIJA KOT ORGAN V SESTAVI MINISTRSTVA ZA NOTRANJE ZADEVE V REPUBLIKI SLOVENIJI	12
4.1 Delovna področja in organiziranost policije.....	12
4.2 Državna raven: Generalna policijska uprava	13
4.3 Regionalna raven: Policijske uprave.....	15
4.4 Lokalna raven: Policijske postaje	16
4.5 Pravni predpisi kot podlaga organiziranosti in dela policije	19
5 ORGANIZIRANOST IN DELOVANJE POLICIJE V NEKATERIH DRUGIH DRŽAVAH EVROPE	23
5.1 Policija v Zvezni republiki Nemčiji	23
5.1.1 Zvezna policija – Zvezno ministrstvo za notranje zadeve	24
5.1.2 Deželna raven	26
5.2 Policija v Republiki Italiji	27
5.2.1 Državna raven.....	28
5.2.2 Regionalna raven.....	29
5.2.3 Lokalna raven.....	30
5.3 Policija v Republiki Hrvaški.....	30
5.3.1 Ministrstvo za notranje zadeve -MUP.....	30
5.3.2 Državna raven: Ravnateljstvo policije.....	31
5.3.3 Lokalna raven: policijske uprave	32
5.3.4 Kodeks policijske etike	34
5.4 Evropski kodeks policijske etike.....	34
6 ORGANIZIRANOST POLICIJSKEGA DELA V DRUGIH DRŽAVAH V PRIMERJAVI Z REPUBLIKO SLOVENIJO.....	39
7 UKREPI IN AKTIVNOSTI ZA IZBOLJŠANJE ORGANIZIRANOSTI IN DELOVANJA POLICIJE	41
8 PREVERITEV HIPOTEZ.....	43
9 ZAKLJUČEK.....	Error! Bookmark not defined.
LITERATURA IN VIRI	46

KAZALO PONAŽORITEV

KAZALO SLIK

Slika 1: Organigram MNZ.....	8
Slika 2: Organizacijska shema DMI	9

1 UVOD

Varnost je človekova pravica, ki je opredeljena v 34. členu Ustave Republike Slovenije, zato ima posebno mesto med človekovimi pravicami in temeljnimi svoboščinami. Za uresničevanje pravice do varnosti v prvi vrsti skrbi država s svojimi inštitucijami, ki razpolagajo s sredstvi prisile. Zagotavljanje varnosti, reda in miru je temeljna naloga države, saj le v varnem okolju ljudje lahko uresničujemo tudi ostale pravice, prav tako pa lahko izpolnjujemo svoje obveznosti in dolžnosti.

Policijsko dejavnost (ang. policing) razumemo kot dejavnost varovanja življenja in premoženja ljudi ter zagotavljanje reda. Naloga slovenske policije je, da v sodelovanju s posamezniki in skupnostmi zagotavlja varnost ljudi in premoženja, preprečuje, odkriva in preiskuje kriminaliteto, zagotavlja javni red in mir, varuje državno mejo in prispeva k varnosti cestnega prometa. Poslanstvo policije je v prevzemanju svojega dela odgovornosti za nacionalno varnost, za nadzor zunanje meje Evropske unije, v širjenju območja svobode, varnosti in pravic v Evropski uniji ter v izpolnjevanju mednarodnih obveznosti. Vendar za vse policije sveta velja, da so togi organi, saj je njihova ureditev tipično hierarhična in centralizirano vodena. Zaradi učinkovitosti dela, učinkovitega nadzora in ohranjanja reda med policijskimi vrstami je to do določene mere tudi neizogibno potrebno. Razlog za togost policijske organizacije je tudi to, da sodobne tržne zakonitosti ne vplivajo neposredno nanjo. Prizadevanja za njeno večjo prilagodljivost tako izhajajo predvsem iz želje, da se iz nekoč vojaško organiziranega organa prelevi v organ, ki služi ljudem in jih varuje in se v tem še izboljšuje. Poudariti je treba, da je pritožbeni postopek nad delom policije pomemben instrument ugotavljanja zakonitosti in strokovnosti policijskega dela ter nadzora nad njim, s čimer se strinjajo tudi na policiji.

Proces spreminjanja in prilagajanja policije skozi zgodovino poteka, odkar je mogoče govoriti o policiji. Tako je relevantno preučevanje organiziranosti in delovanja policije tako v Republiki Sloveniji kot v nekaterih drugih državah Evrope.

Slovenija je kot samostojna država relativno mlada, slovenska policija je do samostojnosti Slovenije delovala v okviru SFRJ. Šele konec 90. let prejšnjega stoletja, natančneje 1998, je bil sprejet prvi Zakon o policiji (v nadaljevanju ZPol), ki je bil doslej že večkrat noveliran. Kar precej let je trajalo, da je slovenska policija pridobila določene izkušnje. Istočasno je treba omeniti, da sta se stopnja ter množičnost kriminalnih dejanj in prekrškov v dobrih dvajsetih letih samostojnosti Slovenije bistveno povečali. Sprejet in uveljavljen je bil Schengenski sporazum, kar je prineslo več povezovanja z drugimi državami članicami Evropske unije.

Osrednji predmet preučevanja je organiziranost in delovanje policije tako v Republiki Sloveniji kot tudi v evropskih državah, kot so: Republika Nemčija, Republika Italija in Republika Hrvaška. Pri tem me zlasti zanima, kako slovenska policija in omenjene tuje

policije opravljajo svoje naloge ter poslanstvo, ali sta hierarhična ureditev in centralizirano vodenje potrebna in do katere mere. Relevantno je preučiti tudi učinkovitost slovenske policije v primerjavi z učinkovitostjo policije v že omenjenih državah.

Cilji diplomske naloge so:

- Predstaviti Ministrstvo za notranje zadeve kot del državne uprave v Republiki Sloveniji.
- Opredeliti policijo kot organ v sestavi Ministrstva za notranje zadeve ter prikazati njeno organiziranost in delovanje na državni, regionalni in lokalni ravni.
- Predstaviti organiziranost policije v nekaterih drugih, že omenjenih, državah Evrope.
- Analizirati organiziranost, učinkovitost in delovanje policije v Republiki Sloveniji in v evropskih državah, kot so: Republika Nemčija, Republika Italija in Republika Hrvaška.
- Narediti primerjavo organiziranosti policijskega dela v Sloveniji in v predstavljenih tujih državah.

V diplomski nalogi sem skušala preveriti naslednje hipoteze:

Hipoteza 1: Spremembe v družbi zahtevajo dobro organizirano policijo, ki mora biti učinkovita ter v okviru svojih pooblastil delovati s polnim spoštovanjem mednarodnih standardov človekovih pravic.

Hipoteza 2: Slovenska policija si prizadeva, da s svojo organiziranostjo in delovanjem ustreza standardom organiziranosti in delovanja policije v drugih državah Evrope, zlasti Evropske unije. To je relevantno predvsem v primerih uporabe policijskih pooblastil, da ne pride do kršitve človekovih pravic.

Hipoteza 3: Organiziranost policije v Republiki Sloveniji je zelo podobna organiziranosti policije v nekaterih drugih državah Evrope: v Republiki Nemčiji, v Republiki Italiji in v Republiki Hrvaški.

V nalogi sem uporabila:

- Metodo deskripcije, s pomočjo katere sem opisala dejstva glede organiziranosti in delovanja policije, vendar brez znanstvenih razlag in pojasnjevanja.
- Metodo klasifikacije kot določanja pojmov o področju delovanja policije na področju Republike Slovenije in nekaterih drugih držav Evrope.
- Metodo kompilacije kot postopek prevzemanja tujih izsledkov znanstvenoraziskovalnega dela oziroma opazovanj, stališč, ugotovitev in spoznanj, pri tem pa sem ustrezno citirala avtorje in vire.
- Statistično metodo.
- Analitično metodo, ki sem jo uporabila zlasti v četrtem in v petem poglavju.
- Komparativno metodo v šestem poglavju.
- Metodo sinteze, kjer sem strnila in združila ugotovitve v zaključnem delu naloge v celoto.

V diplomski nalogi uvodnemu delu sledi predstavitev državne uprave Republike Slovenije, kjer v okviru vlade deluje tudi Ministrstvo za notranje zadeve.

V tretjem poglavju je Ministrstvo za notranje zadeve predstavljeno podrobneje, s poudarkom na njegovi organiziranosti. To pomeni, da so opredeljeni vsi trije direktorati: Direktorat za migracije in integracijo, Direktorat za upravne notranje zadeve in Direktorat za policijo ter druge varnostne naloge.

Policija kot organ v sestavi v Republiki Sloveniji je podrobneje prikazana v četrtem poglavju, in sicer na vseh treh ravneh: na državni ravni – Generalna policijska uprava, na regionalni ravni – policijske uprave in na lokalni ravni – policijske postaje. Predstavljeni so tudi bistveni pravni predpisi, ki so podlaga organiziranosti in dela policije: Ustava Republike Slovenije, Zakon o policiji in nekateri drugi podzakonski akti.

V petem poglavju sta obravnavani organiziranost in delovanje policije v nekaterih drugih državah Evrope: v Zvezni republiki Nemčiji, v Republiki Italiji in v sosednji Republiki Hrvaški.

Šesto poglavje predstavlja primerjavo oziroma komparacijo organiziranosti in delovanja policije v Republiki Sloveniji z omenjenimi državami. Relevantne so pomanjkljivosti, ki se pojavljajo pri delu policistov v vseh predstavljenih državah in morebitna njihova odprava, zlasti v Republiki Sloveniji.

V sedmem poglavju so predstavljeni ukrepi in aktivnosti, ki lahko pripomorejo k izboljšanju organiziranosti in delovanja policije v Republiki Sloveniji.

V zaključku sem strnila svoja spoznanja, stališča in dejstva, preverila postavljene hipoteze ter podala svoje mnenje, saj sem tudi sama zaposlena na postaji mejne policije Gruškovje.

2 DRŽAVNA UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE

2.1 POJEM IN OPREDELITEV

Državna uprava je operativni del izvršilne oblasti. Od slednje pa je, funkcionalno gledano, neposredno odvisno nemoteno in uspešno delo tudi sodne in zakonodajne veje. Državna uprava namreč izvršuje zakone in druge predpise, ki jih sprejema državni zbor, ratificirane mednarodne pogodbe, državni proračun, podzakonske predpise ter druge vladne akte (Kečanović et al., 2006, str. 106).

Za vlado državna uprava pripravlja predloge zakonov, podzakonskih predpisov ter drugih gradiv in aktov, prav tako pa zagotavlja tudi strokovno pomoč pri oblikovanju politik. Spremlja tudi stanje družbe na področjih, za katera je pristojna in skrbi za njen razvoj v skladu s sprejeto politiko države. V okviru zakonov, drugih predpisov in državnega proračuna usmerja družbeni razvoj. Pri izvajanju omenjenih nalog uprava izdaja predpise in posamične akte, vstopa v imenu in za račun Republike Slovenije v civilnopravna razmerja in opravlja materialna dejanja. Za opravljanje slednjih mora imeti neposredno podlago v zakonu (Kečanović et al., 2006, str. 106).

Naloge državne uprave opravljajo ministrstva, organi v sestavi ministrstev, notranje organizacijske enote ministrstev in organov v sestavi in teritorialno organizirane enote ter specializirane službe uprave, ki jih zakon šteje pod skupno oznako upravni organi (Bugarič et al., 2004, str. 465).

V sistemu nacionalne varnosti so pravne in politične odločitve, usmerjanje in demokratični nadzor državne uprave in njenih institucij na najvišji ravni v pristojnosti parlamenta. Vlada kot politični organ izvršilne oblasti je dolžna izvrševati njegove odločitve; operativno izvrševanje omenjenih odločitev pa je naloga državne uprave. Položaj in pristojnosti državne uprave ureja Ustava, ki poudarja načelo samostojnosti in zakonitosti – določa, da je državna uprava v okviru svojih pristojnosti samostojna in pri tem vezana le na Ustavo RS in zakon. Samostojnost pride posebej do izraza pri vodenju upravnih postopkov, prekrškovnih postopkov in pri delovanju inšpekcijskih služb.

Podrobneje pa omenjen položaj državne uprave ureja Zakon o državni upravi¹ (v nadaljevanju ZDU-1) (Kečanović et al., 2006, str. 106–107).

Zakon o javnih uslužbencih² (v nadaljevanju ZJU) ureja sistem javnih uslužbencev, ki so zaposleni v državni upravi.

---

¹ ZDU-1Ur. l. RS, št. 52/2002. Spremembe: Ur. l. RS, št. 56/2003, 83/2003-UPB1, 45/2004-ZdZPKG, 61/2004, 97/2004-UPB2, 123/2004, 24/2005-UPB3, 93/2005, 113/2005-UPB4, 126/2007-ZUP-E, 48/2009.

² ZJU Ur. list RS, št. 56/2002. Spremembe: Ur. list RS, št. 110/2002-ZDT-B, 2/2004-ZDSS-1 (10/2004 popr.), 23/2005, 35/2005-UPB1, 62/2005 Odl. US: U-I-294/04-15, 113/2005, 21/2006 Odl.US: U-I-343/04-11, 23/2006 Skl. US: U-I-341/05-10, 32/2006-UPB2, 62/2006 Skl. US: U-I-

2.2 MINISTRSTVA V VLADI REPUBLIKE SLOVENIJE

Ministrstva so najvišji organi uprave v organizacijskem in funkcionalnem pogledu. Ustanovijo se za opravljanje upravnih nalog ter uresničevanje državne politike na enem ali več upravnih področjih, kar pomeni organizacijsko in funkcionalno delitev oblasti. V skladu s sprejeto politiko ministrstvo vodi in predstavlja minister, ki izdaja predpise in druge akte in sprejema odločitve iz pristojnosti ministrstva. Kot pomoč pri njegovem opravljanju funkcije je po zakonu dana možnost imenovanja enega državnega sekretarja. Njega lahko minister pisno pooblasti, da ga v zakonsko določenem obsegu nadomešča, s čimer se razbremeni odgovornosti. Državni sekretar ima status funkcionarja; imenuje in razrešuje ga vlada na predlog ministra, ki vodi ministrstvo. Državnemu sekretarju preneha funkcija takrat, ko ministru preneha funkcija (Kečanović et al., 2006, str. 108).

V skladu z ZJU se v ministrstvu imenujejo tudi generalni direktorji. Slednji vodijo upravno in strokovno delo na zaokroženem delovnem področju znotraj ministrstva. Organizacijska enota, ki jo vodi, se imenuje direktorat. Delovne naloge direktorata so tako organizacijske kot tudi odgovornost za določeno delovno področje ministrstva (Trstenjak, 2005, str. 16).

Generalni sekretar ministrstva skrbi za njegovo organizacijo. Generalni sekretar vodi strokovno delo na področju upravljanja s finančnimi, kadrovske, informacijske ter drugimi viri, prav tako tudi pomaga ministru pri koordinaciji med notranjimi organizacijskimi enotami ministrstva. Naloge generalnega sekretarja so menedžerske, tako da vsebinsko ni zadolžen za konkretno upravno področje (Trstenjak, 2005, str. 16).

V Vlado RS so imenovani ministri za naslednja področja (Vlada Republike Slovenije, 2011): gospodarstvo; visoko šolstvo, znanost in tehnologijo; finance; notranje zadeve; zunanje zadeve; pravosodje; javno upravo; delo, družino in socialne zadeve; zdravje; promet; kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano; kulturo; okolje in prostor; šolstvo in šport ter obrambo. Vlada ima lahko tudi ministra brez resorja. Ta pomaga predsedniku vlade pri usklajevanju dela ministrstev v okviru pooblastil, ki mu jih da predsednik vlade. Slednji lahko podeli pooblastila za pomoč pri usklajevanju dela ministrov oziroma ministrstev tudi resornemu ministru.

Naloge ministrstva opravljajo notranje organizacijske enote, organi v sestavi in teritorialno organizirane enote. Zakonski kriterij za ustanavljanje organov v sestavi je opravljanje specializiranih strokovnih nalog, izvršilnih in razvojnih upravnih nalog, nalog inšpekcijskega ter drugega nadzora in nalog na področju javnih služb. Pogoj je zagotovitev večje učinkovitosti in kakovosti pri opravljanju nalog oziroma če se pojavi potreba po zagotovitvi večje stopnje strokovne samostojnosti pri opravljanju nalog. Ministrstvo izvaja neposredni nadzor nad delom organa v sestavi, tako mora predstojnik omenjenega organa ministru redno in na ministrovo posebno zahtevo poročati o delu

---

227/06-17, 131/2006 Odl. US: U-I-227/06-27, 11/2007 Skl. US: U-I-214/05-14, 33/2007, 63/2007-UPB3, 65/2008, 69/2008-ZTFI-A, 69/2008-ZZavar-E, 74/2009 Odl. US: U-I-136/07-13.

organa v sestavi ter o vseh pomembnejših vprašanjih s področja dela tega organa (Kečanović et al., 2006, str. 108).

Ministrstva in upravni organi opravljajo upravne naloge na delovnih področjih, ki jih določa ZDU. Glede državne uprave obstajajo tudi nekatere splošne in skupne zadeve (npr. sistem javnih uslužbencev, zaposlovanje, usposabljanje, izpopolnjevanje in izobraževanje, informacijska podpora, organizacija ipd.), ki jih ureja ministrstvo, pristojno za javno upravo. Za omenjene splošne zadeve državne uprave je pristojno Ministrstvo za javno upravo, ki opravlja naloge na področjih sistema javnih uslužbencev, javne uprave in plačnega sistema v javnem sektorju (Trstenjak, 2005, str. 9).

Ministrstva in njihova delovna področja, ki jih določa ZDU, so (Vlada Republike Slovenije, 2011):

1. Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve.
2. Ministrstvo za finance.
3. Ministrstvo za gospodarstvo.
4. Ministrstvo za javno upravo.
5. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.
6. Ministrstvo za kulturo.
7. Ministrstvo za notranje zadeve.
8. Ministrstvo za obrambo.
9. Ministrstvo za okolje in prostor.
10. Ministrstvo za pravosodje.
11. Ministrstvo za promet.
12. Ministrstvo za šolstvo in šport.
13. Ministrstvo za zdravje.
14. Ministrstvo za zunanje zadeve.
15. Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo.

3 MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE – MNZ

3.1 NALOGE MNZ

Ministrstvo za notranje zadeve (v nadaljevanju MNZ) je nosilec političnih izvršilnih, pravnih in strokovnih nalog na področju upravnih notranjih zadev, javne varnosti, inšpekcije upravnih notranjih zadev, zasebnega varovanja ter detektivske dejavnosti. Za izvrševanje omenjenih nalog so zadolžene notranje organizacijske enote in policija ter inšpektorat za notranje zadeve – kot organa v sestavi (Kečanović et al., 2006, str. 110).

Poslanstvo MNZ je, da zagotavlja čim večjo varnost v Republiki Sloveniji. Varnost se zagotavlja zlasti s preventivnim in manj z represivnim delovanjem varnostnih organov. Ker je cilj MNZ uresničevanje obeh nalog, MNZ v skladu z omenjenim ZDU opravlja naloge na področjih upravnih notranjih zadev, javne varnosti in policije ter migracij (Vlada Republike Slovenije, 2011).

Tako MNZ, Policija in Inšpektorat RS za notranje zadeve (kot organa v sestavi) opravljajo z zakoni določene naloge z naslednjih delovnih področij (Vlada Republike Slovenije, 2011):

- naloge s področja migracij in integracije tujcev,
- naloge s področja upravnih notranjih zadev,
- naloge Policije,
- naloge s področja policije in drugih varnostnih nalog,
- naloge Inšpektorata RS za notranje zadeve.

V MNZ se opravljajo tudi naloge koordinacije evropskih zadev ter mednarodnega sodelovanja s področja varnostnih vprašanj.

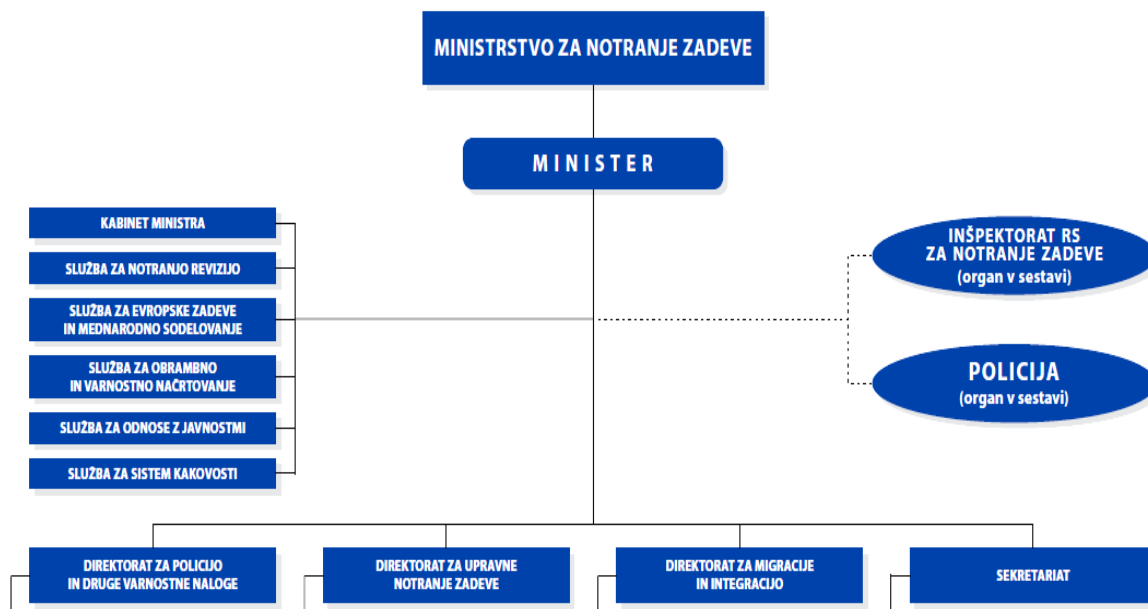
3.2 ORGANIZIRANOST

Kot prikazuje slika 1, je organizacijska sestava MNZ sledeča: MNZ vodi minister, naloge ministrstva opravljajo še: državni sekretar in vodja kabineta. Sicer pa ministrstvo opravlja naloge v naslednjih notranjih organizacijskih enotah (Vlada Republike Slovenije, 2011):

- KABINET MINISTRA
  - SLUŽBA ZA EVROPSKE ZADEVE IN MEDNARODNO SODELOVANJE
  - SLUŽBA ZA ODNOSE Z JAVNOSTMI
  - SLUŽBA ZA NOTRANJO REVIZIJO
  - DIREKTORAT ZA POLICIJO IN DRUGE VARNOSTNE NALOGE
- Sektor za usmerjanje policije
  - Sektor za nadzor policije
  - Sektor za pritožbe
  - Sektor za tajne podatke
  - Sektor za obrambno in varnostno načrtovanje
    - DIREKTORAT ZA UPRAVNE NOTRANJE ZADEVE

- Center za upravno informatiko
- Sektor za registracijo prebivalstva in javne listine
- Sektor za upravne zadeve prometa, zbiranja in združevanja, eksplozivov in orožja
  - DIREKTORAT ZA MIGRACIJE IN INTEGRACIJO
- Sektor za migracije in naturalizacijo
- Sektor za azil
- Sektor za priseljevanje in begunce
  - SEKRETARIAT
- Urad za finančne zadeve in javna naročila
- Služba za organizacijo in kadre
- Pravna služba
- Služba za prevajanje in lektoriranje
- Služba za administracijo, dokumentacijo in grafiko
- Služba za informatiko
- Specialna knjižnica

Slika 1: Organigram MNZ

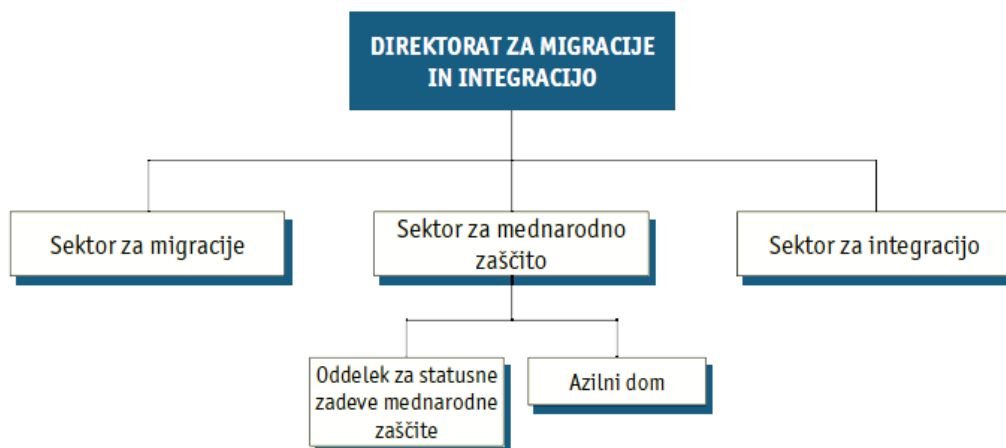
Vir: Ministrstvo za notranje zadeve, 2011.

3.2.1 Direktorat za migracije in integracijo

Direktorat za migracije in integracijo (v nadaljevanju DMI) je bil ustanovljen 1. marca 2009 z razdružitvijo Direktorata za upravne notranje zadeve (DUNZ) na DMI in DUNZ. Je osrednji organ v Republiki Sloveniji, saj spremlja stanje migracij, področje mednarodne zaščite in integracijo beguncev in tujcev. Naloge direktorata (slika 2) izvajajo trije sektorji, in sicer Sektor za mednarodno zaščito, Sektor za integracijo in Sektor za migracije (Statistično poročilo direktorata za migracije in integracijo 2009, 2010).

V letu 2010 so bile na področju zakonodaje sprejete spremembe Zakona o mednarodni zaščiti³, iz evropskih skladov pa so si tudi zagotovila sredstva za izvajanje projektov za prosilce za mednarodno zaščito in za ostale tujce, ki živijo v Sloveniji. Kot spletno stičišče za vse tujce v Sloveniji so vzpostavili še spletno stran www.infotujci.si.

Slika 2: Organizacijska shema DMI

Vir: Poročilo direktorata za migracije in integracijo za leto 2010.

Direktorat za migracije in integracijo, poleg že omenjenih nalog, opravlja tudi naslednje naloge (Vlada Republike Slovenije, 2011):

- pripravlja predloge zakonov in podzakonskih predpisov ter mnenj k predlogu zakonov v zvezi z medresorskim usklajevanjem;
- izvaja nadzor glede izvajanja zakonov, splošnih aktov in drugih predpisov, zlasti na področju migracij, mednarodne zaščite ter integracije beguncev in tujcev;
- upošteva in izvršuje politike v zvezi z migracijami, mednarodno zaščito in integracijo beguncev in tujcev, prav tako pa daje tudi predloge in pobude glede oblikovanja in izvajanja migracijske politike v Sloveniji;
- pripravlja strokovne podlage v zvezi z mednarodnim in evropskim sodelovanjem na področju migracij, mednarodne zaščite in integracije beguncev in tujcev;
- sodeluje z diplomatskimi in konzularnimi predstavništvi drugih držav in sodeluje pri delu strokovnih teles Evropske unije (v nadaljevanju EU) in Sveta Evrope ipd.

3.2.2 Direktorat za upravne notranje zadeve

Direktorat za upravne notranje zadeve (DUNZ) se po predpisih o organizaciji državne uprave oblikuje za izvajanje upravnih nalog na zaokroženem delovnem področju v ministrstvu. V direktoratu so za izvajanje nalog posameznih funkcij oblikovani sektorji za: informacijske storitve upravnih notranjih zadev, matične zadeve, javne listine in prijavo prebivališča, državljanstvo in promet, zbiranja ter orožje (Vlada Republike Slovenije, 2011).

³ Ur. list RS, št. 111/2007 Spremembe: Ur. list RS, št. 111/2008 Odl. US: U-I-95/08-14, Up-1462/06-39, 30/2009 Odl. US: U-I-50/08-16, Up-2177/08-16, 58/2009, 37/2010 Odl. US: Up-958/09-18, U-I-199/09-6, 99/2010, 11/2011-UPB2, 26/2011 Odl. US: Up-456/10-22, U-I-89/10-16.

DUNZ izvaja naloge na naslednjih področjih (Vlada Republike Slovenije, 2011):

- izvaja, usklajuje in usmerja delo pri izvrševanju zakonov in drugih predpisov ter splošnih aktov na področju upravnih notranjih zadev;
- izvršuje politike ter spremlja stanje na svojem področju in predlaga ukrepe;
- pripravlja predloge zakonov in podzakonskih predpisov ter s strokovnimi mnenji sodeluje v postopku za njihov sprejem;
- skrbi za usklajeno mednarodno in evropsko sodelovanje na področju upravnih notranjih zadev;
- sodeluje z diplomatskimi in konzularnimi predstavništvi tujih držav ter drugimi domačimi in mednarodnimi institucijami;
- sodeluje pri delu strokovnih teles EU, Sveta Evrope ter z mednarodnimi organizacijami;
- usklajuje in usmerja delo organizacijskih enot za upravne notranje zadeve v upravnih enotah, upravne informatike, delovanja in razvoja registrske organizacije Slovenije ter izvajanja naloge iz strategije in akcijskega načrta E-uprave ipd.

3.2.3 Direktorat za policijo in druge varnostne naloge

Direktorat za policijo in druge varnostne naloge združuje različne funkcije usmerjanja in nadzora policije, reševanja pritožb nad policijskimi postopki, varstva tajnih podatkov, obrambnih zadev, zasebnega varnostnega in detektivskega področja. Usmerjanje je v funkciji določanja strateških varnostnih ciljev na policijskem področju ter strateška kontrola nad njihovim uresničevanjem. Potrebno je tudi poudariti, da so pristojnosti direktorata pri usmerjanju in nadzoru policije, poleg splošnih pooblastil v sistemskih predpisih o državni upravi, določene v zakonu o policiji in podzakonskem predpisu, pravilniku o usmerjanju in nadzoru policije, ki ureja to področje (Kečanović et al., 2006, str. 115).

Direktorat izvaja še naslednje naloge (Vlada Republike Slovenije, 2011):

- »pripravlja predloge za obvezne usmeritve ministra ter v skladu s pravilnikom«;
- »pripravlja razvojne, organizacijske, kadrovske in druge temeljne usmeritve za delo policije na razvojnem, organizacijskem, kadrovskem ter drugih področjih«;
- »pripravlja sistemske rešitve na delovnih področjih policije«;
- pripravlja predloge predpisov in drugih aktov ter ukrepov, ki se nanašajo na razvojne, organizacijske, kadrovske in druge temeljne usmeritve za delo policije ter predpisov s področja detektivske dejavnosti, dejavnosti zasebnega varovanja in varnosti na smučiščih, kjer je predlagatelj MNZ;
- »sprejema, obravnava in rešuje pritožbe zoper delo policistov in policije, zagotavlja sistemske normativne dejavnosti pri pripravi zakonskih, podzakonskih aktov in predpisov z delovnega področja policije«;
- »opravlja naloge varnostnega preverjanja in izdaje dovoljenj za dostop do tajnih podatkov«;

- »pripravlja sistemske rešitve za delovanje ministrstva, policije in Inšpektorata Republike Slovenije za notranje zadeve v krizi, izrednem stanju in vojni ter na področju zaščite, reševanja in pomoči«;
- »izvaja upravne naloge na področju detektivske dejavnosti, dejavnosti zasebnega varovanja in varnosti na smučiščih«;
- »vodi register imetnikov licenc na področju zasebnega varovanja, evidence zaposlenih v podjetjih za zasebno varovanje ter evidenco nadzornikov na smučiščih«;
- »sodeluje z Zbornico RS za zasebno varovanje in Detektivsko zbornico RS pri načrtovanju razvoja detektivske dejavnosti in zasebnega varovanja«.

Enote, ki delujejo v okviru direktorata, so: Sektor za sistemsko usmerjanje in nadzor policije, Sektor za pritožbe zoper policijo, Sektor za zasebno varstvo in občinska redarstva ter druge oblike varnostnega samoorganiziranja ter Sektor za analize, policijsko pravo in sistemsko normativno dejavnost (Vlada Republike Slovenije, 2011).

4 POLICIJA KOT ORGAN V SESTAVI MINISTRSTVA ZA NOTRANJE ZADEVE V REPUBLIKI SLOVENIJI

4.1 DELOVNA PODROČJA IN ORGANIZIRANOST POLICIJE

Sistemeski okvir delovanja policije kot organa v sestavi MNZ določa Zakon o policiji⁴ (v nadaljevanju ZPol). Po njem je organizacija policije razdeljena na tri osnovne ravni, in sicer na generalno policijsko upravo, policijske uprave (regionalna raven) in na policijske postaje (lokalna raven) (4. člen ZPol). Sedež policije je v Ljubljani.

Tako je temeljno poslanstvo policije, da v sodelovanju s posamezniki in skupnostmi »zagotavlja varnost ljudi in premoženja, preprečuje, odkriva in preiskuje prekrške in kazniva dejanja, vzdržuje javni red in mir, nadzoruje državno mejo, ureja in nadzoruje cestni promet ter izvaja druge zakonsko določene naloge« (Ministrstvo za notranje zadeve, 2011b).

Policijo vodi generalni direktor policije, ki vodi tudi delo generalne policijske uprave. Imenuje se za dobo petih let z možnostjo enkratnega ponovnega imenovanja (5. in 5.a člen ZPol). Generalnega direktorja imenuje vlada na predlog ministra, ki je pristojen za notranje zadeve. Sama izbira kandidata je v pristojnosti ministra, ki kandidata išče preko javnega ali internega razpisa (5.b člen). Za svoje delo in delo policije je odgovoren ministru, zato ga lahko Vlada RS razreši na njegov predlog. Generalni direktor ima tudi namestnika (5.c člen).

Osnovna delovna področja policije so (Ministrstvo za notranje zadeve, 2011b):

- javni red,
- kriminaliteta,
- cestni promet,
- mejne zadeve in tujci ter
- varovanje oseb in objektov.

V zvezi z javnim redom je potrebno omeniti zlasti preventivo glede vandalizma, opozorila in skrb na javnih shodih in prireditvah, glede pirotehničnih izdelkov, varnosti na smučiščih in v gorah ter splošne varnosti.

Cestni promet vključuje tako preventivne dejavnosti v zvezi s prometno varnostjo kot tudi različne aktualne, vsakdanje zadeve.

⁴Ur. list RS, št. 49/1998 (66/1998 - popr.), 43/2001 Odl. US: U-I-407-98-25, 93/2001, 56/2002-ZJU, 26/2003-ZPNOVS, 48/2003 Odl. US: U-I-272/98-26, 79/2003, 43/2004-ZKP-F, 50/2004, 54/2004-ZDoh-1 (56/2004, 62/2004, 63/2004 - popr.), 53/2005, 98/2005, 113/2005-ZJU-B, 36/2006 Odl. US: U-I-152/03-13, 78/2006, 14/2007-ZVS, 42/2009, 47/2009 Odl. US: U-I-54/06-32 (48/2009 popr.), 66/2009-UPB7, 22/2010), 26/2011 Odl. US: U-I-271/08-19.

Glede mejnih zadev in tujcev je paleta delovnih aktivnosti zelo široka, saj so relevantni: mejni prehodi, izravnalni ukrepi, kontrola dokumentov za prestop državne meje, sama mejna kontrola, odgovori in podaja informacij na različna vprašanja, posebno zadeve in problematika glede tujcev ter prebivanja državljanov držav članic EU ipd.

Glede varovanja oseb in objektov deluje v okviru generalne policijske Uprave Urad za varnost in zaščito, ki opravlja naloge na področju operativnega, tehničnega in fizičnega varovanja določenih oseb in objektov. Poudarek urada in njegova osnovna naloge je varovanje objektov, zlasti pa določenih varovanih oseb pred vsemi oblikami ogrožanja (Ministrstvo za notranje zadeve, 2011b).

Optimalna varnost določenih oseb in objektov se zagotavlja z določenimi varnostnimi ukrepi in v kombinaciji z različnimi oblikami varovanja. V to dejavnost sodijo tudi procesi ugotavljanja dejavnikov tveganja in virov ogrožanja določenih oseb, ki so na najpomembnejših javnih funkcijah, tujih varovanih osebah na obisku v državi in varovanih objektov na območju Republike Slovenije (Ministrstvo za notranje zadeve, 2011b).

Omeniti velja še druga področja dela kot so: operativno-komunikacijska dejavnost; analitska dejavnost; v skupnost usmerjeno policijsko delo; nadzorna dejavnost; notranje preiskave, reševanje pritožb ter pomoč policistom; spremljanje izvajanja policijskih pooblastil ter ogrožanja policistov; kriminalističnotehnična dejavnost in forenzična dejavnost; izobraževanje, usposabljanje in izpopolnjevanje; sodelovanje v mirovni misijah; dejavnost specialne in Posebne policijske enote idr. (Ministrstvo za notranje zadeve, 2011b).

4.2 DRŽAVNA RAVEN: GENERALNA POLICIJSKA UPRAVA

Generalna policijska uprava je najvišja organizacijska raven policije. Njene pristojnosti so strateškega pomena za delovanje policijskega sistema ter uresničevanje policijskih nalog (Kečanović et al., 2006, str. 154). Tako izvaja regulativno, koordinativno in nadzorstveno funkcijo za delovanje celotne policije.

Generalna policijska uprava ima naslednje naloge (6. člen ZPol):

- »spremlja, analizira in ocenjuje varnostne razmere, ugotavlja stanje na področju izvrševanja policijskih nalog, vodi, usmerja in usklajuje delo policijskih uprav, zagotavlja strokovno in tehnično pomoč, nadzoruje njihovo delo, skrbi za izpopolnjevanje organiziranosti sistema in metod dela, skrbi za delovanje policije v izrednem stanju ali v vojni, skrbi za zakonito izvrševanje predpisov s področja dela policije ter izvaja ukrepe za učinkovito delovanje policije«;
- »ukrepa na področju zatiranja kriminalitete, varnosti prometa, mejnih zadev in tujcev, javnega reda v primerih, ko je potrebno usklajeno delovanje na širšem območju, in odloča na drugi stopnji o zadevah prehajanja čez državno mejo«;
- »organizira, vodi in izvaja varovanje določenih oseb, organov, objektov, okolišev, delovnih mest in tajnih podatkov«;

- »opravlja kriminalističnotehnična in laboratorijska raziskovanja ter daje strokovna mnenja s tega področja«;
- »skrbi za izvajanje mednarodnih sporazumov s področja nalog policije«;
- »sodeluje s policijami drugih držav in z mednarodnimi organizacijami s področja dela policije«;
- »zbira, obdeluje, posreduje in hrani podatke s področja dela policije ter upravlja z informacijskim in telekomunikacijskim sistemom policije«;
- »skrbi za zaposlovanje policistov in drugih delavcev v policiji, jih razporeja ter organizira in vodi strokovno izobraževanje, izpopolnjevanje in usposabljanje«;
- »skrbi za informiranje pristojnih organov in javnosti o delu policije, o aktualnih varnostnih vprašanjih in varnostnih razmerah«;
- »predlaga in izvaja finančne načrte in predlaga načrte nabav policije, upravlja in skrbi za tekoče vzdrževanje zgradb, naprav in opreme, zagotavlja oskrbo policijskih enot, odloča o reševanju stanovanjskih vprašanj delavcev policije ter opravlja naloge s področja pisarniškega poslovanja«;
- »določa sistemizacijo, standardizacijo in tipizacijo materialno-tehničnih sredstev in opreme policije ter poslovnih in drugih prostorov in njihove opreme«;
- »v okviru finančnih sredstev načrtuje, razporeja in skrbi za racionalno in namensko porabo«;
- »opravlja druge naloge s področja dela policije, ki jih določa zakon ali drug predpis, izdan na podlagi zakona.«

Naloge generalne policijske uprave opravljajo notranje organizacijske enote. Za opravljanje posameznih nalog so zadolženi urad generalnega direktorja, operativne službe, kot so: služba generalnega direktorja policije, uprava uniformirane policije, uprava kriminalistične policije, nacionalni forenzični laboratorij, uprava za policijske specialnosti, policijska akademija, urad za informatiko in telekomunikacije. Takšna razčlenjenost generalne policijske uprave je posledica njenih nalog in centralizacije finančne, kadrovske in izobraževalne funkcije (Kolenc, 2002, str. 41).

Poleg regulativne, koordinativne in nadzorstvene funkcije operativne službe opravljajo tudi nekatere operativne naloge. Vse vodje notranjih organizacijskih enot imenuje minister za notranje zadeve na predlog generalnega direktorja policije, za svoje delo in delovanje svoje enote pa so odgovorni slednjemu (Kolenc, 2002, str. 41–42).

Urad generalnega direktorja policije je v veliko pomoč generalnemu direktorju policije in njegovemu namestniku, da lahko učinkovito in uspešno opravljata svoje naloge, saj opravlja zadeve v zvezi z njunima funkcijama in pristojnostmi. Poleg tega urad načrtuje in koordinira delo pri pomembnejših sistemskih projektih ter pomaga in svetuje vodstvu policije pri reševanju posameznih zadev. Ureja odnose in sodelovanje policije z ministrstvom, še zlasti z uradom za usmerjanje in nadzor policije, drugimi upravnimi organi in zunanjo javnostjo. Prav tako je zadolžen za usklajevanje dela s policijskimi upravami. Zagotoviti mora strokovno pomoč, neposredno pa sodeluje tudi pri pripravi zakonskih in podzakonskih aktov s svojega delovnega področja. Med njegovimi nalogami

je tudi izvajanje strokovnih, pravnih nalog za policijo, priprava programov usposabljanja s svojega delovnega področja in njihova izvedba. Poleg tega je v njegovi pristojnosti področje odnosov z javnostmi. Gre za načrtovano, usmerjeno, koordinirano komuniciranje z mediji, notranjo in zunanjo javnostjo, za katerega skrbi predstavnik policije za stike z javnostmi skupaj s svojimi sodelavci (Kolenc, 2002, str. 42–44).

4.3 REGIONALNA RAVEN: POLICIJSKE UPRAVE

Policijska uprava je območna organizacijska enota policije, ustanovljena na določenem območju države. Policijske uprave so srednja raven organizacijske zgradbe policije, pristojne pa so za opravljanje nalog policije na širšem, regijskem območju (Kečanović et al., 2006, str. 156). Njihovo območje in sedež določi vlada. Slovenija je razdeljena na osem policijskih uprav⁵, ki na regijski ravni skrbijo za varnost ljudi in za varnost njihovega premoženja (Ministrstvo za notranje zadeve, 2011b).

Policijsko upravo vodi direktor. Direktor policijske uprave je za svoje delo in za delo policijske uprave odgovoren generalnemu direktorju policije (7., 8. člen ZPol). Direktor policijske uprave vodi upravo in odloča o njenih najpomembnejših operativnih nalogah ter jo predstavlja na vseh ravneh in področjih njenega dela. Načrtuje, organizira, usmerja in nadzoruje opravljanje dela v notranjeorganizacijskih enotah uprave in na policijskih postajah ter jim daje strokovna navodila. Zagotavlja zakonito in učinkovito opravljanje nalog, odreja ukrepe in odloča v skladu z zakonom in pooblastili generalnega direktorja policije. Direktor predlaga tudi vodje notranjih organizacijskih enot, katere imenuje generalni direktor policije. Vodje so za svoje delo, razmere in delo celotne enote odgovorni direktorju policijske uprave. Urad direktorja policijske uprave ima na regionalni ravni podobno funkcijo kot jo ima na državni ravni urad generalnega direktorja policije, saj opravlja naloge v zvezi s pristojnostmi in funkcijami direktorja policijske uprave in njegovih pomočnikov. Pravzaprav gre za strokovno podporo na številnih področjih, od kadrovskih zadev, pooblastil, reševanja pritožb občanov in disciplinskih postopkov, sodelovanja pri preiskavi kaznivih dejanj, katerih so osumljeni policisti, obveščanja javnosti, sodelovanja pri nadzorih v notranjih organizacijskih enotah policijske uprave in na policijskih postajah, nad ravnanjem z zaupnimi podatki, priprav na izredna stanja do analitičnega dela in organiziranje državnih prvenstev policije (Kolenc, 2002, str. 114–115). Direktorja policijske uprave imenuje in razrešuje minister na predlog generalnega direktorja policije.

Policijska uprava opravlja naslednje naloge (9. člen ZPol):

- »Usklajuje in usmerja delo policijskih postaj, jim daje strokovna navodila, izvaja nadzor nad njihovim delom ter jim zagotavlja strokovno pomoč.
- »Odkriva in preiskuje določena kazniva dejanja, odkriva in prijema storilce takih dejanj in jih izroča pristojnim organom«.

---

⁵ Policijske uprave: Celje, Koper, Kranj, Ljubljana, Maribor, Murska Sobota, Nova Gorica in Novo mesto.

- »Zagotavlja izvajanje nalog s področja javnega reda, ko je potrebno usklajeno delovanje na območju uprave ali ko gre za hujše kršitve javnega reda«.
- »Zagotavlja in izvaja določene naloge s področja urejanja in nadzora prometa, ko je potrebno usklajeno delovanje na širšem območju uprave«.
- »Opravlja določene naloge s področja varovanja določenih oseb in objektov«.
- »Zagotavlja in izvaja določene naloge za mejno kontrolo in varovanje državne meje«.
- »Izvaja postopke s tujci«.
- »Sodeluje z obmejnimi policijskimi organi sosednjih držav«.
- »Izdaja na prvi stopnji odločbe v zadevah prehajanja čez državno mejo«.
- »Opravlja določene naloge s področja delovanja policije v izrednem stanju ali v vojni«.
- »Izvaja določene naloge vzdrževanja informacijskega in telekomunikacijskega sistema policije«.
- »Opravlja določene naloge s področja delovnih razmerij, strokovnega usposabljanja in izpopolnjevanja, finančnih in materialnih zadev, tekočega vzdrževanja objektov in materialno-tehničnih sredstev«.
- »Opravlja druge naloge s področja dela policije, ki jih določa zakon ali drug predpis, izdan na podlagi zakona«.
- »Policijska uprava opravlja naloge v notranjih organizacijskih enotah. Vodje notranjih organizacijskih enot so za svoje delo, stanje v enoti in delo notranje organizacijske enote odgovorni direktorju policijske uprave. Če policijska uprava ugotovi, da policijska postaja ne izvršuje svojih nalog oziroma jih ne izvršuje pravilno ali pravočasno, mora na to opozoriti komandirja policijske postaje in mu naložiti, da zagotovi izvrševanje njenih nalog oziroma da odpravi ugotovljene nepravilnosti v roku, ki mu ga določi«.
- »Policijska uprava lahko neposredno prevzame posamezno nalogo ali vrsto nalog iz pristojnosti policijske postaje, kadar oceni, da je to potrebno«.

4.4 LOKALNA RAVEN: POLICIJSKE POSTAJE

Policijske postaje so mikroraven policijske organizacije. Njihova dejavnost je neposredno povezana z življenjskim okoljem in varnostnimi problemi ljudi, ki v tem okolju bivajo in delajo (Kečanović et al., 2006, str. 157). ZPol (10. člen) opredeljuje policijske postaje kot območne organizacijske enote policije, ki so ustanovljene za neposredno opravljanje nalog policije na določenem območju ali za določeno področje dela policijske uprave; območje in sedež policijske postaje pa določi minister. Policijsko postajo vodi komandir, ki je za svoje delo, stanje na policijski postaji in delo policijske postaje odgovoren direktorju policijske uprave (11. člen ZPol).

Komandir policijske postaje vodi policijsko postajo, organizira, načrtuje, usmerja in nadzoruje opravljanje dela iz pristojnosti policijske postaje. Prav tako tudi: »zagotavlja zakonito, učinkovito in pravočasno opravljanje nalog, odreja ukrepe in odloča v skladu z

zakoni in pooblastili, ki jih nanj prenese direktor policijske uprave. Komandir policijske postaje je za svoje delo, stanje na policijski postaji in delo policijske postaje odgovoren direktorju policijske uprave« (Ministrstvo za notranje zadeve, 2011b).

Posebna metoda policijskega dela so policijske pisarne, kjer gre za delovni prostor, ki je namenjen policijskemu delu. Bistveno pri tem je svetovanje, sprejemanje obvestil, zbiranje informacij ter druga opravila, ki niso vezana na interventno ukrepanje policije (Ministrstvo za notranje zadeve, 2011b).

Policija izvaja svojo dejavnost na območju ene ali več občin, razdeljenem na policijske okoliše. Minister, na predlog generalnega direktorja policije, določi objekte in okoliše objektov, ki jih uporablja policija in so posebnega pomena za opravljanje nalog policije. Minister tudi predpiše ukrepe za njihovo varovanje (15. člen ZPol).

Policijske postaje za neposredno opravljanje nalog policije na določenem območju ali za določeno področje dela policijske uprave so (Ministrstvo za notranje zadeve, 2011):

Policijska postaja, ki je organizirana tako, da: »varuje življenje, osebno varnost in premoženje ljudi; z organi lokalnih skupnosti sodeluje pri ukrepih za izboljšanje varnosti; sodeluje z drugimi organi, organizacijami in institucijami, katerih dejavnost je usmerjena k zagotavljanju večje varnosti oz. k vzpodbujanju varnostnega samoorganiziranja prebivalcev, ter jim pomaga v okviru svojih pristojnosti in možnosti; sporazumno ustanavlja svete, sosvete, komisije ali druge oblike partnerskega sodelovanja; preprečuje, odkriva, preiskuje kazniva dejanja ter odkriva, prijema in izroča pristojnim organom storilce kaznivih dejanj; ugotavlja in nadzoruje kriminalna žarišča na svojem območju; organizira iskanje, odkrivanje in prijemanje pogrešanih, pobeglih in drugih iskanih oseb ter jih izroča pristojnim organom; vzdržuje javni red na javnih shodih in javnih prireditvah, na krajih in v objektih, kjer je pogosto kršen javni red; ugotavlja, odkriva in prijavlja kršitelje predpisov o javnem redu, orožnem pravu, eksplozivnih in nevarnih snoveh ter drugih predpisov iz pristojnosti policije; opravlja določene naloge v zvezi s prijavo prenočišča in prebivališča; nadzoruje in ureja promet na javnih ter nekategoriziranih cestah in ukrepa zoper kršitelje cestnoprometnih predpisov ter izvaja druge predpisane ukrepe; preiskuje prometne nesreče ter izvaja predpisane ukrepe; opravlja mejno kontrolo, preprečuje nedovoljene migracije, protipravno prenašanje orožja in mamil ter različne oblike kriminala; opravlja naloge za varovanje državne meje, ugotavlja mejne incidente in druge kršitve nedotakljivosti državne meje; nadzoruje spoštovanje predpisov, ki urejajo gibanje in prebivanje tujcev ter nadzoruje gibanje in zadrževanje oseb na območju mejnega prehoda; izdaja odločbe na prvi stopnji v zvezi z gibanjem in zadrževanjem na mejnem prehodu; na svojem delovnem področju sodeluje z obmejnimi varnostnimi organi sosednjih držav; organizira in izvaja preventivno dejavnost na svojem območju; ugotavlja in preprečuje kršitve predpisov o varovanju okolja in ukrepa v skladu s pooblastili; zagotavlja pomoč državnim organom, samoupravnim lokalnim skupnostim, zavodom, organizacijam, gospodarskim družbam in samostojnim podjetnikom posameznikom oz. posameznikom, ki imajo na podlagi zakona javno pooblastilo za opravljanje nekaterih funkcij uprave, če pri izvrševanju svojih nalog naletijo na upiranje ali

ogrožanje ali če to utemeljeno pričakujejo; opravlja določene naloge za varovanje oseb in objektov; skrbi za pravilno pisarniško poslovanje, za pravilen vnos podatkov v centralno vodene računalniške evidence ter za ažuriranje evidenc na policijski postaji; opravlja varnostno preverjanje oseb; opravlja določene naloge nadzora nad zasebnim varovanjem ter v zvezi z varovanjem življenja, osebne varnosti in premoženja ljudi, sodeluje s tistimi, ki opravljajo to dejavnost; opravlja naloge prekrškovnega organa v skladu s predpisi; opravlja druge naloge s svojega delovnega področja, ki jih določajo zakoni in drugi predpisi« (Ministrstvo za notranje zadeve, 2011b).

Postaja prometne policije, ki je organizirana tako, da: »varuje življenje, osebno varnost in premoženje ljudi; nadzoruje in ureja promet na javnih ter nekategoriziranih cestah, ki so dane v uporabo za javni promet, in ukrepa zoper kršitelje cestnoprometnih predpisov ter izvaja druge predpisane ukrepe; preprečuje in odkriva kazniva ravnanja ter odkriva in prijema storilce; preiskuje prometne nesreče in izvaja predpisane ukrepe; opozarja pristojne organe in organizacije na odpravo pomanjkljivosti ob ugotovljenih neustreznih vozno-tehničnih razmerah, neustreznem stanju cestne opreme in signalizacije ter ukrepa v skladu s predpisi; sodeluje pri zavarovanju izrednih in posebnih prevozov ter izvaja predpisane naloge pri športnih in drugih prireditvah na cestah; skrbi za pravilno pisarniško poslovanje, za pravilen vnos podatkov v centralno vodene računalniške evidence ter za ažuriranje evidenc na postaji; na svojem delovnem področju sodeluje z drugimi organi in organizacijami s področja varnosti cestnega prometa; opravlja naloge prekrškovnega organa v skladu s predpisi; opravlja druge naloge s svojega delovnega področja, ki jih določajo zakoni in drugi predpisi« (Ministrstvo za notranje zadeve, 2011).

Postaja mejne policije, ki je organizirana tako, da: »prav tako varuje življenje, osebno varnost in premoženje ljudi; opravlja mejno kontrolo na mejnih prehodih, preprečuje nedovoljene migracije, protipravno prenašanje orožja in mamil ter različne oblike kriminala; nadzoruje gibanje in zadrževanje oseb na območju mejnega prehoda; izdaja odločbe na prvi stopnji v zvezi z gibanjem in zadrževanjem oseb na območju mejnega prehoda; opravlja naloge za varovanje državne meje, ugotavlja mejne incidente ter druge kršitve državne meje; nadzoruje spoštovanje predpisov, ki urejajo gibanje in prebivanje tujcev; izvaja in nadzoruje izvajanje predpisov, ki urejajo režim na morju; izvaja določene varnostne ukrepe na letališčih; izvaja policijske naloge za varovanje življenja, osebne varnosti in premoženja ljudi na železnici; ugotavlja in preprečuje kršitve predpisov o varovanju okolja in ukrepa v skladu s pooblastili; skrbi za pravilno pisarniško poslovanje, za pravilen vnos podatkov v centralno vodene računalniške evidence ter za ažuriranje evidenc na policijski postaji; na svojem delovnem področju sodeluje z obmejnimi varnostnimi organi sosednjih držav; opravlja naloge prekrškovnega organa v skladu s predpisi; opravlja druge naloge s svojega delovnega področja, ki jih določajo zakoni in drugi predpisi« (Ministrstvo za notranje zadeve, 2011b).

Postaja pomorske policije Koper je razdeljena v dve skupini, in sicer za nadzor državne meje in za izvajanje mejne kontrole. Varovanje meje na morju izvaja na območju

celotnega slovenskega morja, tako da ni razlike med načini in oblikami varovanja na Mejnem prehodu Koper in Mejnem prehodu Piran (Ministrstvo za notranje zadeve, 2011b).

Postaja letališke policije, ki je specifična enota in posebno pomembna v zvezi s schengenskim zračnim prostorom v Sloveniji (Ministrstvo za notranje zadeve, 2011b).

Postaja konjeniške policije, ki je organizirana na treh ravneh, in sicer na državni, regijski in lokalni ravni (Ministrstvo za notranje zadeve, 2011b).

Postaja s službenimi psi, kjer je delo vodnikov službenih psov organizirano na državni, regijski in lokalni ravni (Ministrstvo za notranje zadeve, 2011b).

Policijska postaja za izravnalne ukrepe, ki je organizirana tako, da: »izvaja izravnalne ukrepe (pregled listin, preverjanje oseb, kontrolo oseb, prevoznih sredstev in stvari) zoper osebe, ki so prestopile notranjo mejo; opravlja naključne ter poostrene in vnaprej načrtovane ciljne kontrole na notranji meji ter v notranjosti države; ugotavlja kršitve predpisov o državni meji in tujcih ter preprečuje in odkriva nedovoljene migracije ter drugo čezmejno kriminaliteto; ugotavlja nedovoljen vstop in preverja zakonitost bivanja na ozemlju RS in EU; preprečuje, odkriva in preiskuje tihotapstvo mamil, orožja, streliva in ukradenih vozil; preprečuje, odkriva in preiskuje uporabo ponarejenih, prenarajenih, neveljavnih in ukradenih listin; usklajuje delo s policijskimi postajami za izravnalne ukrepe drugih PU, ko je potrebno usklajeno delovanje policije na širšem območju; na svojem delovnem področju sodeluje s tujimi varnostnimi organi; po mednarodnih sporazumih opravlja naloge za čezmejno policijsko sodelovanje; sodeluje pri pripravi in izvedbi usposabljanj za uporabo posebnih veščin ali znanj, ki spadajo v njeno delovno področje; po predpisih opravlja naloge prekrškovnega organa; po potrebi opravlja druge policijske naloge« (Ministrstvo za notranje zadeve, 2011b).

Strukturalno so policijske postaje del policijskih uprav, ki usmerja, koordinira in nadzira njihovo delo.

4.5 PRAVNI PREDPISI KOT PODLAGA ORGANIZIRANOSTI IN DELA POLICIJE

Policijske naloge so tipične oblastne naloge državne uprave, saj se je država omejila na nadzor državljanov nad njihovim ravnanjem v okviru pravnih predpisov, ki jih je relevantno na kratko predstaviti.

Tako Ustava RS kot najvišji in temeljni pravni akt (ki je pravna podlaga tudi ostalim zakonom in podzakonskim aktom) sporoča, da je Republika Slovenija demokratična in pravna država (2. in 3. člen), kar zavezuje slovensko policijo, da opravlja svoje naloge zakonito ter spoštuje in varuje človekove pravice in temeljne svoboščine. Ustave RS zagotavlja enake človekove pravice in temeljne svoboščine, ne glede na »narodnost, raso,

spol, jezik, vero, politično ali drugo prepričanje, gmotno stanje, rojstvo, izobrazbo, družbeni položaj ali katerokoli drugo osebno okoliščino« (14. člen Ustave RS).

Bistvene ustavne določbe v zvezi s spoštovanjem človekovih pravic in temeljnih svoboščin pri delu policistov so:

- Nedotakljivost človeškega življenja (17. člen) – človekovo življenje je absolutno zavarovano, zato je odvzem človekovega življenja protipraven. V Sloveniji ni smrtne kazni. Zadnja smrtna kazen je bila pravnomočno izrečena in tudi izvršena leta 1959.
- Prepoved mučenja (18. člen) – Ustava RS prepoveduje mučenje, nečloveško ali ponižujoče kaznovanje in ravnanje. Prepoved je usmerjena predvsem zoper različne oblike nasilja pri izvrševanju prisilnih pooblastil državnih organov kot so policija, služba za izvrševanje kazenskih sankcij ter vojaška služba.
- Varstvo osebne svobode (19. člen) – po ustavi ima vsakdo pravico do osebne svobode. Prostost se sme vzeti samo v primerih, ki jih določa zakon, kar izhaja že iz angleške pravne tradicije.
- Odreditev in trajanje pripora (20. člen) – osebo, za katero obstaja utemeljen sum, da je storila kaznivo dejanje, se sme pripreti na podlagi odločbe sodišča, kadar je to neogibno potrebno za potek kazenskega postopka ali za varnost ljudi.
- Varstvo človekove osebnosti in dostojanstva (21. člen) – Ustava zagotavlja spoštovanje človekove osebnosti in dostojanstva v vseh pravnih postopkih in še zlasti v kazenskem postopku. Obe vrednoti navaja v povezavi z odvzemanjem prostosti in izvrševanjem kazni.
- Enako varstvo pravic (22. člen) – vsakomur je zagotovljeno enako varstvo njegovih pravic v postopku pred sodiščem ter pred drugimi državnimi organi, organi lokalnih skupnosti in nosilci javnih pooblastil, pred vsemi, ki odločajo o njegovih pravicah, dolžnostih ali pravnih interesih.
- »Vsakdo ima pravico, da o njegovih pravicah in dolžnostih ter o obtožbah proti njemu brez nepotrebnega odlašanja odloča neodvisno, nepristransko in z zakonom ustanovljeno sodišče« (23. člen)
- Zagotovljena je javnost sojenja (24. člen) – sodbe se izrekajo javno, morebitne izjeme pa določa zakon.
- Pravica do pravnega sredstva (25. člen) – vsakomur je zagotovljena pravica do pritožbe ali drugega pravnega sredstva proti odločbam sodišč in drugih državnih organov, organov lokalnih skupnosti in nosilcev javnih pooblastil.
- Pravica do povračila škode (26. člen) – v povezavi s to določbo ustava zagotavlja tudi pravico do rehabilitacije in odškodnine.
- Domneva nedolžnosti (27. člen) – kdor je obdolžen kaznivega dejanja, velja za nedolžnega, dokler njegova krivda ni ugotovljena s pravnomočno sodbo.
- Načelo zakonitosti v kazenskem postopku (28. člen) – načelo zakonitosti izključuje tudi povratno (retroaktivno) uporabo kazenskega zakonika. Kazniva dejanja se namreč ugotavljajo in kazni izrekajo po zakonu, ki je veljal ob storitvi takega dejanja.
- Zagotovitev pravnih jamstev v kazenskem postopku (29. člen).

- Pravica do rehabilitacije in odškodnine (30. člen) – to je ena od običajnih pravic, ki zagotavlja tistemu, ki bi bil po krivem obsojen za kaznivo dejanje, pravico do rehabilitacije in povrnitve škode ter drugih pravic po zakonu.
- Svoboda gibanja (32. člen) – je klasična svoboščina. Njena vsebina ima dve plati, po eni strani omogoča posamezniku, da se prosto giblje in si izbira prebivališče ter da zapusti državo in se vanjo vrne. Po drugi strani pa pomeni, da nihče ne sme posameznika siliti k potovanju, selitvi ali kakšni drugi tovrstni menjavi kraja zoper njegovo voljo.
- Pravica do osebnega dostojanstva in varnosti (34. člen) – to pravico je potrebno razumeti v povezavi z varstvom osebnosti in varstvom človekove osebnosti in dostojanstva.
- Varstvo pravic zasebnosti in osebnostnih pravic (35. člen) – nedotakljivost človekove telesne in duševno celovitosti se uvršča med klasične ustavne svoboščine.
- Nedotakljivost stanovanja (36. člen) – Ustava celovito varuje človekovo zasebnost, ki se začne z določbo o nedotakljivosti stanovanja. Tako nihče ne sme brez odločbe sodišča proti volji stanovalca vstopiti v tuje stanovanje, niti ga ne sme preiskovati.
- Varstvo osebnih podatkov (38. člen) – tudi varstvo osebnih podatkov je ena izmed oblik varstva človekove osebnosti. Prepovedna je uporaba osebnih podatkov v nasprotju z namenom njihovega zbiranja in obdelovanja.
- Pravica do zbiranja in združevanja (42. člen) – s tem členom je zagotovljena pravica do mirnega zbiranja in do javnih zborovanj. Poklicni pripadniki obrambnih sil in policije ne morejo biti člani političnih strank. Torej gre, v okviru zakona, za varnost slehernega posameznika RS (ne glede na njegovo politično, versko idr. pripadnost), njegovih pravic in temeljnih svoboščin ter javnega reda in miru v družbeni skupnosti.
- Prepoved izročitve državljanov (47. člen) – Ustava določa, da ni dovoljeno državljan Slovenije izročiti tuji državi.
- Prepoved spodbujanja k neenakopravnosti in nestrpnosti ter prepoved spodbujanja k nasilju in vojni (63. člen) – prepovedano je vsakršno spodbujanje k narodni, rasni, verski ali drugi neenakopravnosti ter razpihovanje narodnega, rasnega, verskega ali drugega sovraštva in nestrpnosti. Protiustavno je tudi vsakršno spodbujanje k nasilju in vojni.

Že omenjeni ZPol opredeljuje delovanje policije kot organa v sestavi MNZ, tako je vanj vpeto razmerje med MNZ in policijo, prav tako so v njem opredeljene: organiziranost in temeljne naloge policije, policijska pooblastila, postopek reševanja pritožb zoper policiste idr. Pripravljajo se tudi spremembe glede ZPol, ki so se pričele že z letom 2010. To je priprava dveh temeljnih zakonov za delo policije, ki bosta nadomestila že omenjeni ZPol – zakona o organizaciji in delu policije ter zakona o nalogah in pooblastilih policije. Cilj obeh je, po navedbah Ministrstva za notranje zadeve, Policija (2011, str. 3): »zagotoviti večjo varnost ljudi in premoženja, še višjo stopnjo spoštovanja pravic oseb v policijskih

postopkih, krepitev decentralizacije ter avtonomnosti in samostojnosti policijskih uprav in okrepitev v skupnost usmerjenega dela.«

Na spletni strani policije⁶ je objavljen seznam zakonov, podzakonskih aktov in predpisov Evropskih skupnosti z delovnega področja organa (preko državnega, lokalnega oziroma evropskega registra predpisov), ki jih je vsaj 100, in ki neposredno ali posredno vplivajo na delo policije.

V zvezi z organiziranostjo policije je treba predstaviti še Uredbo o notranji organizaciji, sistemizaciji, delovnih mestih in nazivih v organih javne uprave in v pravosodnih organih⁷, ki ureja postopek sprejemanja in spreminjanja akta o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest organov državne uprave. Tako opredeljuje celotno organizacijsko strukturo slovenske policije in bistvene naloge in pristojnosti vseh organizacijskih enot, njihovo vodenje ter razmerja med organizacijskimi enotami.

Relevantno pa je omeniti še policijski kodeks, oziroma Kodeks policijske etike, ki »vsebuje splošni določbi in temeljna načela, določa odnose med policisti ter odnos policistov do ljudi, državnih organov, nevladnih organizacij in drugih ustanov. Predstavlja moralno-etične standarde policije in nadgradnjo Kodeksa ravnanja javnih uslužbencev. Kodeks je namenjen ozaveščanju policistov o pomenu spoštovanja etičnih načel in krepitvi etičnega oziroma moralnega ravnanja v praksi« (Ministrstvo za notranje zadeve. Policija, 2008, str. 1).

V zvezi z omenjenim kodeksom je treba omeniti tudi, da je bil v letu 2009 sprejet nov Kodeks policijske etike, ki je vpeljal določene spremembe (Ministrstvo za notranje zadeve. Policija, 2011):

- kodeks spodbuja policiste k etičnemu ravnanju (ostali akti, ki določajo delo policista, so regulativne narave),
- napisan je v prvi osebi množine, tako, da je poudarjena skupinska pripadnost organizaciji in njenim etičnim vrednotam,
- kodeks ukinja častno razsodišče in ohranja moralno odgovornost,
- na novo sta določena način sprejemanja in spreminjanja določil kodeksa, saj je kodeksu priložen seznam vrednot in vrlin, ki izražajo poslanstvo policije,
- v besedilu so vključeni tudi krepitev integritete, poseben člen o nepodkupljivosti in avtoriteta argumenta.

---

⁶ <http://www.policija.si/index.php/zakonodaja-in-dokumenti>.

⁷ Ur. list RS, št. 58/2003 Spremembe: Ur. list RS, št. 81/2003, 109/2003, 43/2004 (58/2004 popr.), 138/2004, 35/2005, 60/2005, 72/2005, 112/2005, 49/2006, 140/2006, 9/2007, 101/2007, 33/2008, 66/2008, 88/2008, 8/2009, 63/2009, 73/2009, 11/2010, 42/2010, 82/2010, 17/2011.

5 ORGANIZIRANOST IN DELOVANJE POLICIJE V NEKATERIH DRUGIH DRŽAVAH EVROPE

5.1 POLICIJA V ZVEZNI REPUBLIKI NEMČIJI

Naloga policije v Zvezni republiki Nemčiji je zagotavljanje notranje varnosti. Na nivoju države delujeta Zvezna policija in Zvezni kriminalistični urad, ki sta podrejena Zveznemu ministrstvu za notranje zadeve. Delo zveznih organov je omejeno na varovanje in nadziranje zveznih meja, mednarodno sodelovanje na področju policijskega dela in sodelovanje z deželnimi policijami, kadar gre za naloge, ki presegajo območje posamezne dežele, oziroma sposobnosti njene policije. To je določeno tudi v 73. členu Temeljnega zakona⁸ (Grundgesetz), v katerem je tudi določeno, da ima Zvezna vlada izključno pristojnost za sprejemanje zakonov o zunanjih zadevah in obrambi, vključno z zaščito civilnega prebivalstva. Prav tako ima izključno pristojnost na področju odvratanja nevarnosti mednarodnega terorizma, če ta presega meje oziroma sposobnosti deželne policije, varovanja demokracije in ustavne ureditve.

V Nemčiji policija zaposluje približno 310.000 ljudi, od tega je 31.000 policistov zaposlenih v Zvezni policiji, 5.600 jih je zaposlenih v Zveznem kriminalističnem uradu in 221.000 v deželnih policijah. Zvezni organi, policija in kriminalistični urad nista na splošno nadrejena deželnim policijam, ampak samo na posameznih področjih, ki so določena z zakonom. Največji obseg policijskih nalog izvajajo deželne policije.

Zvezna republika Nemčija je danes najbolj gosto naseljena evropska država. Razdeljena je na 16 dežel, ki imajo vsaka svojo vlado. Na delo policije, tako zvezne kot deželne, vpliva evropeizacija, ki deluje z različnimi vplivi kot so na primer zahteve Schengenskega sporazuma, Maastrichtski sporazum in z vzpostavljanjem novih organov, med katere spadata EUROPOL in EUROJUST (Frevel, 2008).

Zaradi dogodkov med II. svetovno vojno v preteklem stoletju je relevantno na kratko predstaviti zgodovino policije v Zvezni republiki Nemčiji. Po že omenjeni vojni je prišlo v nemški policiji do velikih sprememb. Koncept organizacije policije, ki so ga začeli vzpostavljati, je bil precej raznolik in se ni razlikoval le med zahodnimi silami in Rusi, ampak tudi med samimi zahodnimi zavezniki (Angleži, Američani in Francozi), katerih skupni cilj je bil odstraniti nacizem iz javnih služb. To je bilo v realnosti težko izvedljivo in tako je bilo veliko število uradnikov in policistov, ki so delo opravljali v času nacizma, znova zaposlenih tudi po njegovem padcu. Na območju, ki so ga obvladovali Rusi, so bili vsi, razen nekaterih izjem, ki so bili zaposleni v policiji v času nacizma, izločeni iz njenih vrst in zamenjani z novim kadrom, ki je bil neizkušen. Ustvarjene so bile lokalne in

---

⁸ Zvezni uradni list del III, številka 100-1, revidiran 21. julija 2010; Zvezni uradni list I, str. 944; spremenjen z oddelkom 1 G v. 2010/07/21.

regionalne policijske enote imenovane Ljudska policija, ki so imele skupno vodstvo, ki je bilo po ustanovitvi Nemške demokratične republike v pristojnosti Ministrstva za notranje zadeve. Po ukinitvi dežel, leta 1952, je bila policija dokončno enotno urejena in centralno vodena organizacija. Istega leta je bilo v Nemški demokratični republiki ustanovljeno Ministrstvo za državno varnost, v okviru katerega je delovala tajna policija. Ljudska policija ni delovala samo na področjih, kot so nadzor in urejanje prometa ter preprečevanju kaznivih ravnanj, ampak tudi kot aparat države za vzdrževanje režima. V Zahodni Nemčiji se je uveljavila bolj ali manj enotna organizacija policije, h kateri so spadale varnostna policija, rečna policija, pripravnostna policija in kriminalistična policija. Naloge obveščevalne dejavnosti, ki jo je vse do leta 1945 opravljala policija, je bila potem prenesena na novoustanovljene Deželne urade za varstvo ustavne ureditve. Leta 1951 sta bila ustanovljena Zvezni kriminalistični urad in Zvezna obmejna policija (Bundesgrenzschutz), ki se danes imenuje Zvezna policija. Zvezna policija je vse do konca 60. let prejšnjega stoletja delovala po vojaškem zgledu. V 70. letih je več dogodkov, med katerimi so bili formiranje Frakcije rdeče armade (RAF) in zajetje izraelskega moštva na Olimpijskih igrah v Münchnu, ki so ga izvedli palestinski teroristi, privedlo do formiranja specialnih enot. Do formiranja enot je prišlo tako v Zvezni policiji, kjer so ustanovili enoto GSG 9, kot tudi v deželnih policijah (Spezialeinsatzkommando, SEK). Ti dogodki so privedli tudi do hitrejšega razvoja Zveznega kriminalističnega urada, ki je začel prevzemati vedno več koordinacijskih in vodstvenih nalog, predvsem na področju boja proti terorizmu (Dams, 2008, str. 9–15).

Policija v Zvezni Republiki Nemčiji je razdeljena na:

- Zvezno policijo (pod pristojnostjo Zveznega notranjega ministrstva),
- Deželno policijo (16 dežel⁹, vsako s svojo samostojno deželno Policijo – pod pristojnostjo Deželnega notranjega ministrstva).

5.1.1 Zvezna policija – Zvezno ministrstvo za notranje zadeve

Na nacionalnem nivoju deluje zvezna policija (Bundespolizei). Ta je nastala iz zvezne mejne straže leta 2005. Integrirana je v zvezno ministrstvo za notranje zadeve, ima pa tudi osem regionalnih direktij in sedeminšestdeset postaj zvezne policije. Ima okoli 40.000 zaposlenih. V notranje ministrstvo sta integrirana tudi zvezni urad za zaščito ustavne ureditve (Bundesamt für Verfassungsschutz; BfV), ki je nemška notranja obveščevalno-varnostna služba, in zvezni kriminalistični urad (Bundeskriminalamt; BKA).

Zvezno policijo Zvezne Republike Nemčije vodi Predsedstvo zvezne policije s sedežem v Potsdamu. V sklopu Predsedstva zvezne policije je ustanovljenih 10 direktij, ki so razporejene po celotnem območju ZR Nemčije. Skupno število zaposlenih znaša 41.000, od tega nekaj več kot 30.000 policistov.

---

⁹ Tri od njih so mesta: Berlin, Hamburg, in Bremen (Ferfila, 2009).

Pravna podlaga delovanja zvezne policije je Zakon o zvezni policiji (Bundespolizeigesetzes)¹⁰.

Zvezna policija deluje v sklopu Zveznega ministrstva za notranje zadeve (1. člen Zakona o zvezni policiji). Naloge: varovanje meja na letališčih, in sicer 30 kilometrski pas ob mejah; gre za varovanje 14 letališč in uporabnikov le-teh. Nemške lete varujejo t. i. Sky marshals (šerifi zračnega prostora). Železniška policija je zadolžena za varnost vseh železniških postaj, železniško infrastrukturo z napravami ter uporabniki železnice. Zlasti pa opravljajo patroljiranje na mednarodnih vlakih nemške železnice kot tudi na vlakih v notranjem prometu, kar vključuje tako potniške kot tovarne vlake. Ob različnih prireditvah opravljajo potrebna spremstva (npr. navijačev ob nogometnih tekmah) ter opravljajo ostale potrebne varnostne ukrepe (Bundespolizei, 2011).

Zvezna policija ima pristojnosti zlasti na področju urejanja sodelovanja zveze in dežel na kriminalističnem področju, pri boju proti mednarodnemu kriminalu ter pri delovanju informacijskega sistema.

Za boj proti kriminaliteti deluje 61 enot za preiskovane kaznivih dejanj, kot so trgovina z belim blagom, poškodovanje tuje stvari itd.

Za kazenski pregon so pooblaščen zvezni policijski urad, zvezna policija in zvezna policijska akademija (ki je tudi osrednje mesto izobraževanja in usposabljanja zvezne policije). Število zaposlenih v zvezni policiji izhaja iz proračuna države (57. člen Zakona o zvezni policiji).

Mednarodne naloge zvezne policije so v zvezi z agencijo Frontex; aktualno je tudi varovanje nemških veleposlaništev in predstavništev v tujini. Za odkrivanje ponarejenih dokumentov je zaposlenih 33 svetovalcev, zaposleni so tudi uradniki za zvezo ter za izobraževanje afganistanske in savdskoarabske policije.

Izdaja dokumentov je le delno v pristojnosti zveze. Medtem ko izdajo potnih listov izključno ureja zveza, je izdaja osebnih dokumentov urejena po posameznih deželah, ki so lahko različno urejene.

Omeniti velja še varstvo osebnih podatkov, za katerega je prav tako pristojno zvezno ministrstvo za notranje zadeve. Omenjena pravica je že ustavno določena – informacijska samoodločba, kar pomeni, da se posameznik načeloma sam odloča, v kolikšnem obsegu in v katerih primerih bo dovolil razkriti svoje osebne podatke.

---

¹⁰ Z dne 19. oktobra 1994 (Zvezni uradni list I str. 2978, 2979), sprememba z dne 31. julija 2009 (Zvezni uradni list I str. 2507).

Druge naloge zvezne policije so v okviru obalne straže in varovanja protokolarnih in vladnih objektov. Kot je že omenjeno, delujejo GSG9 – kot specialne enote – za protiteroristično dejavnost. Naloge se izvajajo na celotnem območju države.

5.1.2 Deželna raven

V Zvezni Republiki Nemčiji temeljne policijske dejavnosti na regijski ravni izvajajo deželne policije. Vsaka od nemških dežel ima svojo policijo, znano kot Landespolizei (državna policija). Organizacija poteka v 16 deželah – pristojnosti policije določa vsaka dežela zase (npr. Bavarska zase itd.), vendar v okviru določil nemške ustave. Najvišji predstavnik je deželni notranji minister s sedežem v glavnem mestu dežele (npr. München).

Za izvajanje policijskih nalog, so policijske storitve v osnovi razdeljene oziroma organizirane na naslednja področja, ki so bolj ali manj enaka v vseh deželah (Policing Profiles of Participating and Partner States, 2001):

- Deželni urad kriminalistične policije (Landeskriminalamt) se ukvarja z vprašanji državne varnosti, nezakonito trgovino z orožjem, eksplozivi in drogami, z organiziranim kriminalom, pranjem denarja idr. Služi kot osrednja agencija za kazenske preiskave, analizo, obdelavo podatkov, posebno usposabljanje in usklajevanje preiskav.
- Sleherna deželna policija preprečuje in zasleduje manjše prestopke ter opravlja službo prometne policije.
- Policijske enote v pripravljenosti so razporejene kot celovita enota, in sicer kot odgovor na zahteve po splošni podpori in kot pomoč zveznemu policijskemu uradu kriminalistične policije. Delujejo ob državnih obiskih, množičnih demonstracijah, večjih športnih dogodkih, mednarodnih sejnih ter ob naravnih nesrečah.
- Rečna policija nadzira promet znotraj rečnih poti posamezne dežele, zlasti v primerih prevoza nevarnih snovi oziroma nevarnega blaga.
- Zračne enote policije so razporejene za naloge, kot so nadzor prometa. Prav tako podpirajo lokalne policijske urade pri preprečevanju in zatiranju kriminala.
- Posebne enote (Sondereinsatzkommandos) in mobilne enote za nadzor (Mobile Einsatzkommandos) so organizirane drugače v vsaki posamezni zvezni deželi. Vendar po navadi delujejo v primerih zelo hudih kaznivih dejanj ali za izvajanje posebnega nadzora.

Pritožbe nad nepravilnimi dejanji policistov obravnavajo posebni oddelki policije, ki morajo vsak primer posredovati tudi državnemu tožilcu. Vendar pa v Zvezni republiki Nemčiji nimajo posebnih komisij za obravnavo primerov, kadar policija prekorači svoja pooblastila oziroma ko pride do grdega ravnanja. V Nemčiji prav tako nimajo varuha človekovih pravic (ombudsmana) (Sullivan, 2005).

5.2 POLICIJA V REPUBLIKI ITALIJI

Republika Italija ima centraliziran sistem javne varnosti, njegovo delovanje pa je v pristojnosti Ministrstva za notranje zadeve. Njegove temeljne, zakonsko opredeljene naloge so (Ministero dell'Interno, 2011):

- koordiniranje sestave policijskih sil,
- skrb za javni red in mir ter notranjo varnost,
- varovanje državljskih pravic od svobode veroizpovedi do državljanstva, priseljevanje in zadeve v zvezi z azilom,
- zagotavljanje ustrezne sestave organov lokalnih oblasti in sodelovanje z njimi,
- zastopanje vlade v okviru svoje pristojnosti.

Ministrstvo ima svoj sedež v Rimu. Na čelu je minister, ki je tudi član vrhovnega obrambnega sveta.

Urade ministrstva za notranje zadeve je mogoče razvrstiti v skladu z naslednjo razčlenitvijo (Ministero dell'Interno, 2011):

Glede na lokalne pristojnosti: Osrednji urad, ki se nahaja na sedežu ministrstva v Rimu in deluje na vsem nacionalnem ozemlju. Regionalne pisarne, ki se nahajajo na lokalni ravni, pri čemer je pristojnost omejena na določeno področje oziroma okrožje in vključuje prefekturo, gasilske postaje ter policijske uprave.

Glede strokovnosti: Generalne pisarne, kjer se opravljajo dejavnosti razširjene na vse sektorje ministrstva. Posebne pisarne, ki pa imajo le omejena pooblastila glede notranjih zadev.

Pod Centralne pisarne z dekretom predsednika republike z dne 24. novembra 2009¹¹, spadajo (Ministero dell'Interno, 2011):

- Ministrstvo za notranje zadeve in teritorialne zadeve, kamor spadajo pisarne teritorialne vlade in avtonomije, volilne storitve, oddelek za demografske storitve.
- Oddelek za državljske svoboščine in priseljevanje, ki ima šest vodij urada, in sicer za politiko priseljevanja in azila, javno upravo za migracijsko in azilno politiko, za državljske pravice, državljanstvo in manjšine, za upravljanje Sklada verskih objektov ter za splošne zadeve in za upravljanje finančnih in materialnih virov.
- Oddelek za javno varnost – državna policija, ki je razdeljena na: službe za splošne zadeve državne policije, kriminalistične policije, državno policijo za boj proti kriminalu, za preventivno dejavnost, za priseljevanje in mejne policije, za prometne policije (železniške policije, pošto in policija za komunikacije), posebne enote idr.

---

¹¹ Št. 210 o določbah glede organizacije centralne ravni splošno upravljanje in osebje Ministrstva za notranje zadeve civilne uprave za izvajanje člena 1, točki 404–416 Zakona z dne 27. decembra 2006, št. 296 in čl. 74 Zakonskega odloka z dne 25. junija 2008, št. 112 v zakonodajo 6. avgust 2008, št. 133. V list RS, št. 22 z dne 28. januarja 2010.

- Oddelek za gasilce, javno pomoč in civilno obrambo, razdeljen na službe za nujne primere in tehnično reševanje, za preprečevanje in varnostno tehnologijo, za obrambo državljanov in civilno zaščito, Centralni inšpekcijski urad idr.
- Oddelek za politiko za človeške vire in civilno upravo ter finančne instrumente.

Dejavnost upravnega nadzora je zaupana službi za notranjo kontrolo, ki ocenjuje še druge predpise v zvezi s politiko.

Italija ima tristopenjsko organizacijsko strukturo: na državni ravni je to Ministrstvo za notranje zadeve, na regionalni ravni je bistven vladni komisar in na lokalni ravni so relevantne prefekture.

5.2.1 Državna raven

Delovanje policijskih sil na državni ravni je dokaj razvejano in je organizirano na naslednje načine:

Državna policija je eden od italijanskih organov pregona, je civilna struktura in je neposredno odvisna od ministrstva za javno varnost, ki je osrednji upravni aparat, s katerim že omenjeno Ministrstvo za notranje zadeve opravlja dejavnosti v zvezi z javnim redom in javno varnostjo v Italiji (Polizia di Stato, 2011).

Karabinjerji (L'Arma dei Carabinieri) so vojaško-policijska sila s splošnimi pristojnostmi in s 195-letno tradicijo. Ustanovljena je bila pod imenom »Corpo dei Carabinieri Reali« (Kraljevi karabinjerski korpus). Organizacijsko spadajo pod Ministrstvo za notranje zadeve. Opravljajo tako policijske (Ministrstvo za notranje zadeve) kot vojaške naloge (načelnik generalštaba, Ministrstvo za obrambo). Organizirani so torej po teritorialnem načelu za misije organov kazenskega pregona. Jedro predstavlja 80 odstotkov sile, ki je hierarhično organizirana v petih medregionalnih, 19 regionalnih in 102 pokrajinskih komand. Predstavljajo prvo fronto varovanja in zaščite v državi. Opravljajo tudi posebne naloge pod drugimi ministrstvi: Ministrstvo za zdravstvo, Ministrstvo za okolje, Ministrstvo za kulturno dediščino, Ministrstvo za delo in socialne zadeve in Ministrstvo za zunanje zadeve. (Muženič, 2009)

Finančna straža (Guardia di Finanza) je specialni policijski korpus, ki spada pod neposredno pristojnost ministra za ekonomijo in finance, hkrati pa je urejen po principu vojaške strukture in je del italijanskih oboroženih sil. Primarno je finančna straža odgovorna za boj proti finančnemu kriminalu in tihotapstvu (vključno z ilegalnimi prestopi meje), v zadnjih letih pa tudi proti mafiji, drogam, terorizmu ipd. Prav tako opravlja klasične policijske naloge za zaščito javnega reda in miru (Finančna straža, 2011). Vrhovni poveljnik je vojaški general, izvoljen iz vrst generalštaba oboroženih sil Republike Italije (Muženič, 2009).

Ostale policijske enote na državni ravni, ki jih velja omeniti, so še (Squadra volante, 2011):

Leteči vodi (Squadra volante) so patrolje, ki so prisotne v vsaki policijski postaji in so v neposrednem stiku z državljani. Prav tako so nenehno v stiku z operacijskim centrom (št. 113), ki sprejemajo in oddajajo naprej klice v sili. Na tak način lahko leteči vodi intervenirajo v različnih situacijah, bodisi da gre za družinske spore bodisi da gre za rope in drugo kriminaliteto.

Prometna policija (Polizia Stradale), ki patroljirana na površini 7000 km avtocest, na drugih glavnih cestah in na regionalnih cestah (zunaj mest) v Italiji. Njihovo delovanje vključuje: preprečevanje in odkrivanje kaznivih dejanj vožnje, intervencije ob prometnih nesrečah, poročanje, načrtovanje in izvajanje storitev za urejanje prometa, vse s ciljem varnosti v cestnem prometu (Polizia Stradale, 2011).

Imigracijska policija se osredotoča na nadzor meja in nadzor nad priseljevanjem (Polizia di Stato, 2011).

Železniška policija (polizia ferroviaria) deluje vzdolž železniškega omrežja. Njene naloge so zlasti v zagotavljanju varnosti na železniških postajah in na vlakih, preiskuje tudi morebitna kazniva dejanja, posebne preiskovalne skupine spremljajo potniške vlake.

Policija za pošto in komunikacije (polizia postale e delle comunicazioni) ali poštna policija je specializirana za dejavnosti, kot so nadzor in zatiranje kaznivih in drugih dejanj, ki spadajo v široko in kompleksno področje komunikacij, zlasti pa odkriva in preganja nezakonita dejanja, storjena prek internetnih strani (Polizia postale e delle comunicazioni, 2011).

5.2.2 Regionalna raven

Regionalna policija (Polizia regionale) je izraz, ki se uporablja za identifikacijo kompleksa pristojnosti, v katerem imajo italijanske regije pravico izdajati lokalne akte. V Republiki Italiji sicer obstaja 20 regij, od katerih ima pet od njih ustavno pravico širše avtonomije v smislu izdajanja posebnih predpisov. Sleherni regija je razdeljena na pokrajine oziroma province¹² (razen Aosta Valley, ki je nima); regije so torej avtonomni subjekti z ustavno določenimi pooblastili. Regionalna policija ima običajno funkcijo varstva zaščite javnega reda in javne varnosti (Polizia regionale, 2011).

Na regijskem nivoju je ustanovljen vladni komisar, ki je odgovoren vladi – obvešča jo o sprejetih regijskih zakonih, pravilnikih in jih posreduje pristojnemu ministrstvu. On tudi odobrava regijske zakone ter nadzoruje administrativne funkcije, ki jih v določeni regiji izvajajo državne ustanove (Polizia regionale, 2011).

---

¹² Je upravna delitev vmesne ravni med občino in regijo.

5.2.3 Lokalna raven

S strani lokalnih oblasti delujejo občinske policije (Polizia municipal). To pomeni, da je policija aktivna na področju pokrajin, okrožij – z omejeno pristojnostjo za območje v okviru ustave in zakonov¹³ (Polizia municipal, 2011). Imenujejo se prefekture, vsako od njih pa sestavljajo trije vodstveni sektorji ter kabinet prefekta. Prefekt zastopa vlado oziroma pristojno ministrstvo ter izvaja podeljena pooblastila s strani vladnih resorjev. O svojem delu mora obveščati regijskega vladnega komisarja, prav tako mora o njegovih aktivnostih biti obveščen tudi župan občine.

Polizia Municipale so enote občinske policije v Italiji, ki so odgovorne županom različnih občin v Italiji in so običajno omejene na opravljanje nalog v zvezi z javnim redom. Njihova glavna funkcija je nadzor prometa, hkrati tudi uveljavljanje regionalne in lokalne zakonodaje glede poslovanja, zakonitega bivanja, hišnih ljubljencev ter drugih upravnih nalog (Polizia municipal, 2011).

Italijanska občinska policija šteje 60.000 zaposlenih, največ jih je v Rimu. Enote občinske policije so ponekod (tudi v Rimu) znane kot mestna straža (Vigili Urbani)¹⁴. V drugih regijah se te sile imenujejo Polizia Comunale, Polizia Urbana ali Polizia Locale (Polizia municipal, 2011).

5.3 POLICIJA V REPUBLIKI HRVAŠKI

Za Republiko Hrvaško sta značilni dve temeljni organizacijski obliki policije: Ministrstvo za notranje zadeve Republike Hrvaške (v nadaljevanju MUP) in Direktorat (ravnateljstvo) policije. Za opravljanje policijskih nalog so ustanovljene policijske uprave, znotraj njih so za neposredno opravljanje policijskih nalog ustanovljene policijske postaje. Hierarhično je hrvaška policija organizirana v tri stopnje: ravnateljstvo policije, policijske uprave in policijske postaje (članak 8 Zakona o policiji Republike Hrvaške).

5.3.1 Ministrstvo za notranje zadeve -MUP

MUP je organiziran tako, da opravlja naslednje naloge (Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske, 2011a):

- naloge policije in kriminalistične policije za varovanje življenja in osebne varnosti ter premoženja, preprečevanje in odkrivanje kriminala;
- iskanje in prijetje storilcev kaznivih dejanj in njihovo privedbo pristojnim organom;
- vzdrževanje javnega reda in miru;
- varovanje in zaščita oseb, objektov in prostorov;
- opravljanje kriminalistično-tehničnih zadev in pričanje;
- prometna varnost na cestah;
- nadzor državne meje;

¹³ Zakonska uredba 31. marca 1998, No. 112.

¹⁴ Njihovo ime izhaja še iz časov antičnega Rima (Vigiles).

- nadzor gibanja in prebivanja tujcev ter njihovo sprejetje;
- potne listine za prehod državne meje;
- kontrola na javnih shodih;
- državljanstvo;
- izdaja osebnih izkaznic, prijava prebivališča in zakonitega bivanja državljanov;
- izdaja vozniških dovoljenj in registracija motornih vozil;
- pridobitev, posest in nošenje orožja in streliva;
- z eksplozivni predmeti;
- delo posebnih policijskih enot in nadzor nad delom varnostnih služb.

Ministrstvo opravlja tudi druge naloge, kot so vodenje evidence in statističnih podatkov na področju notranjih zadev, informacijskega sistema na področju notranjih zadev ter izobraževanje in usposabljanje uradnikov za notranje zadeve. Prav tako MUP opravlja druge naloge, ki so v pristojnosti posebnega zakona.

Minister za notranje zadeve, ki vodi MUP, je dolžan enkrat letno pisno poročati o delu policije odboru za notranjo politiko in nacionalno varnost parlamenta, če je potrebno tudi večkrat, npr. za konkretne primere idr. Policija obvešča javnost neposredno ali preko sredstev javnega obveščanja o policijskih zadevah, ki so v interesu javnosti. Javnosti omenjene informacije posreduje sam minister ali oseba, ki jo on pooblasti, kar določa 7. člen zakona (7. članak).

5.3.2 Državna raven: Ravnateljstvo policije

Policija je javna služba MUP Republike Hrvaške, ki opravlja nekatere naloge ki jih določa zakon, t. i. zadeve policije. Za izvajanje omenjenih zadev policije v okviru MUP je bil po Zakonu o policiji¹⁵ ustanovljeno Ravnateljstvo policije (slovensko direktorat) kot upravna organizacija v sestavi ministrstva (Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske, 2011b).

Direktorat opravlja naslednje naloge: spremljanje in analiza varnostnih razmer ter pojavov, ki ustvarjajo pogoje za nastanek in razvoj kriminala; usklajevanje, usmerjanje in nadziranje dela policijskih uprav; neposredno sodelovanje pri izvajanju nekaterih kompleksnih nalog v okviru nalog policijskih uprav, skrb za izvajanje mednarodnih sporazumov o policijskem sodelovanju in drugih mednarodnih aktov, za katero je odgovoren; organiziranje in izvajanje strokovnih ekspertiz na področju kriminalitete; ustvarjanje pogojev za delovanje Policijske akademije; sprejemanje standardov za opremo in materialno-tehnična sredstva; v skladu s posebnimi predpisi skrbi za pripravljenost policije za delovanje v izrednih razmerah (Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske, 2011b).

Direktorat vodi generalni direktor (glavni ravnatelj) policije.

---

¹⁵ NN br. 129/00.

Direktorat je razdeljen na organizacijske enote (Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske, 2011b):

- Urad glavnega direktorja policije,
- Policijska uprava,
- Uprava kriminalistične policije,
- Uprava za državno mejo,
- Operativno-komunikacijski center policije,
- Poveljstvo posebnih enot policije,
- Uprava za posebne varnostne zadeve,
- Center za forenzične raziskave, poizvedovanje in strokovna mnenja »Ivan Vučetić«,
- Policijska akademija.

5.3.3 Lokalna raven: policijske uprave

Na lokalni ravni v Republiki Hrvaški delujejo policijske uprave, ki spremljajo in usklajujejo ukrepe in rešitve glede temeljnih policijskih nalog, varnostnih zadev, urejanja cestnega prometa, protiteroristične zaščite ter upravljajo enote za hitre posege (Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske, 2011c).

Policijsko upravo upravlja načelnik policijske uprave, ki za svoje delo odgovarja ministru. Policijsko postajo vodi načelnik policijske postaje, ki za svoje delo odgovarja načelniku policijske uprave (članak 8 Zakona o policiji Republike Hrvaške).

Znotraj policijske uprave so organizirane naslednje organizacijske enote (Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske 2011c):

- oddelek za javni red,
- poveljstvo posebnih enot za hitre posege,
- oddelek za varnost v cestnem prometu,
- oddelek za protiteroristično zaščito ter
- mobilna enota prometne policije.

Oddelek za javni red organizira in usmerja preprečevanje kaznivih dejanj in prekrškov. Izvaja nadzor nad zakonitostjo in taktiko postopkov policijskih uslužbencev. Spremlja tudi stanje javnega reda in varnost javnega zbiranja, sprejema ukrepe za preprečevanje neredov na športnih prireditvah in opravlja obrambne naloge. Prav tako nudi strokovno pomoč in nadzoruje delo temeljnih policijskih nalog v policijskih upravah in policijskih postajah. Analizira stanje in predlaga ukrepe za opremljanje in usposabljanje policije (Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske, 2011c).

Poveljstvo posebnih enot za hitre posege koordinira in nadzira delo posebnih enot policije, ki izvaja dejavnosti zaščite javnega reda, zagotavlja zaščito javnega zbiranja, preprečuje kršitve javnega reda in ga vzpostavlja v primeru večjih kršitev. Po potrebi izvaja blokade določenih območij in objektov, sodeluje v preiskovalnih dejavnostih ter sprejema

predpisane ukrepe v primeru naravnih nesreč in epidemij. Organizira izvajanje ukrepov za opremljanje, usposabljanje in izobraževanje za posebne enote policije. Poveljstvo posebnih enot policije vodi poveljnik, ki ima dva pomočnika (Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske, 2011c).

Oddelek za varnost v cestnem prometu analizira in spremlja dogodke in pojave, ki so povezani z varnostjo v cestnem prometu; v skladu s strateškimi smernicami sprejema letni načrt dela prometne policije. Prav tako spremlja, preučuje, raziskuje in izvaja nove metode in oblike preventivnih in represivnih ukrepov policije v zvezi z nadzorom in upravljanjem cestnega prometa. Oddelek za varnost v cestnem prometu tudi usmerja, usklajuje, koordinira in nadzira izvajanje policijskih nalog za nadzor in upravljanje cestnega prometa. Nadalje nudi strokovno pomoč policijskim upravam in drugim organizacijskim enotam. Nalaga izvajanje preventivnih in represivnih ukrepov za izboljšanje varnostnih razmer v cestnem prometu. Nadzira zakonitost, taktiko in metodologijo dela prometne policije. Skrb za opremljenost, usposobljenost in strokovno usposabljanje uslužbencev prometne policije ter uporabo prometne tehnike. Spremlja stanje organiziranosti in usposobljenosti šolskih in prometnih enot mladine. Opravlja upravni in inšpekcijski nadzor nad organi, ki izvajajo naloge po Zakonu o varnosti cestnega prometa. Opravlja upravni in inšpekcijski nadzor nad delovanjem avtošol, postaj za tehnične preglede vozil in pooblaščenih strokovnih organizacij. Izdaja dovoljenja (licence) ter dovoljenja osebam, ki opravljajo javne funkcije skladno z zakonom o varnosti cestnega prometa, in izvršuje upravne postopke glede omenjenih nalog. Spremlja zakonske in podzakonske predpise, predlaga njihovo sprejetje in sodeluje v delu medresorskih delovnih skupin pri pripravi zakonov, pravil in predpisov. Sodeluje v postopku za odobritev športnih in drugih prireditelj ali aktivnosti na cestah (Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske, 2011c). Odgovarja na vprašanja in rešuje prošnje državnih in drugih organov, državljanov in pravnih oseb ter policijskih uprav glede prometne problematike in postopkov policije. Nadzira opravljanje nalog v zvezi s kršitvenimi postopki v policijskih upravah in policijskih postajah. Izvaja nadzor in nudi strokovno pomoč pri izvajanju bolj kompleksne obdelave kaznivih dejanj ter opravlja še druge naloge s področja varnosti v cestnem prometu (Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske, 2011c).

V okviru oddelka so ustanovljeni trije odseki (Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske, 2011c):

- Odsek za metodologijo dela in varnost v cestnem prometu
- Odsek za preventivo v cestnem prometu
- Odsek za usposabljanje voznikov in tehničnih predmetov vozil

Oddelek za protiteroristično zaščito usmerja in nadzoruje delo enot za preiskave v zvezi z zaščito pred eksplozivi v policijskih upravah in jim nudi strokovno pomoč. Izvaja tudi preglede objektov, odprtih prostorov, predmetov in prevoznih sredstev glede eksploziv in

razstreliv, zlasti pred kakšnimi javnimi shodi ali manifestacijami kot tudi za osebno zaščito varovanih oseb. Pri tem uporablja posebno tehnično opremo. Omenjeni oddelek izvaja preiskave o eksplozijah eksplozivnih sredstev, razstavlja in uničuje najdena ter druga eksplozivna sredstva. Oddelek za protiteroristično zaščito vodi načelnik (Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske, 2011c).

Mobilna enota prometne policije opravlja tako samostojno, kot tudi v sodelovanju in usklajevanju z drugimi organizacijskimi enotami MUP, usmerjene in načrtovane večje preventivno-represivne ukrepe nadzora oseb, objektov in vozil na glavnih cestah v Republiki Hrvaški. To se zlasti nanaša na področje preprečevanja, zatiranja in odkrivanja kaznivih dejanj in njihovih storilcev, organizirani kriminal, korupcijo, kaznivih dejanj v zvezi z lastnino, kriminalnih dejanj v zvezi z mamili ter področje prometne varnosti. Pri svojem delu omenjena enota uporablja posebne tehnike, opremo in vozila, uporablja pa tudi posebne operativno-taktične metode. Enoto vodi poveljnik (Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske, 2011c).

5.3.4 Kodeks policijske etike

Tudi hrvaška policija je sprejela svoj kodeks policijske etike (Kodeks policije) z namenom, da s svojim delom služijo državljanom tako, da spoštujejo temeljne človekove pravice, zlasti pa, da delujejo zakonito, strokovno, zaupno, pošteno in strpno. Pri tem so jim podlaga norme mednarodnega in nacionalnega prava ter tiste, ki niso izražene v zakonodaji, vendar so nujne za etično delovanje policijskih uslužbencev v Republiki Hrvaški. Omenjeni kodeks zavezuje vse hrvaške policiste, načela kodeksa pa se uporabljajo v vseh varnostnih razmerah v državi (Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske, 2011b).

Pri opravljanju nalog so hrvaški policisti dolžni spoštovati človekove pravice in temeljne svoboščine vseh oseb, ne glede na narodnost, raso, barvo kože, versko pripadnost, spol, izobrazbo, družbeni položaj ali katerokoli drugo osebno lastnost oziroma okoliščino. Policisti morajo v vsakem pogledu paziti na svoj ugled in ugled policije, z osebnim zgledom so dolžni upoštevati dobre prakse, etična načela ter dosledno izvrševati predpisano zakonodajo. Prav tako se v službi državljanov izpostavljajo nevarnostim (Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske, 2011b).

Ostala navodila se nanašajo na odnos do državljanov in naloge policije; čuvanje skrivnosti; omejitve političnega delovanja; izobraževanje in strokovno delo ter spoštovanje nadrejenih po hierarhiji. Da kodeks stopi v veljavo, ga mora podpisati dve tretjini policijskih uslužbencev (Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske, 2011b).

5.4 EVROPSKI KODEKS POLICIJSKE ETIKE

Priporočilo Rec (2001) 10, ki ga je sprejel odbor Ministrov Sveta Evrope 19. septembra 2001, je pripravil Odbor strokovnjakov za policijsko etiko in upravljanje v policiji. Odbor, ki so ga sestavljali strokovnjaki iz Avstrije, Belgije, *Hrvaške*, Cipra, Češke, Danske, Francije,

Grčije, Italije, Litve, Moldavije, Poljske, Portugalske, Romunije, Slovenije, Španije, Nekdanje jugoslovanske republike Makedonije, Turčije in Združenega kraljestva, je bil temeljit, saj se je natančno poglobil v temelje policijskega dela in neposredne izkušnje, od koder je črpal snov za oblikovanje besedila (The European Code of Police Ethics, 2001, str. 21).

Svetu Evrope so zadeve s področja policije izredno pomembne, zlasti zaradi ohranjanja njenih temeljnih vrednot, kot so: pravna država, človekove pravice in pluralistična demokracija. Pomemben delež policijske prakse se je izoblikoval tudi pri Evropskem sodišču za človekove pravice, tako, da že omenjena sodna praksa kot tudi načela Evropske socialne listine vsebujeta pomembna načela o ekonomskih in socialnih pravicah policijskih uslužbencev. Omeniti velja še Evropsko komisijo, ki je v boju zoper rasizem in nestrpnost prav tako izoblikovala načela za policijo (The European Code of Police Ethics, 2001, str. 18).

Namen Sveta Evrope oziroma Kodeksa je doseči večjo enotnost med državami članicami Skupnosti. Kodeks predstavlja okvir, kako naj bodo organizirane in kako naj delujejo policijske organizacije v sodobni demokratični družbi. Kodeks je tudi »le« priporočilo Sveta Evrope¹⁶, kar pomeni, da je moralno zavezujoč dokument, vendar ima lahko nasprotovanje oziroma nespoštovanje njegovih priporočil negativne posledice za državo članico Skupnosti.

Kodeks velja oziroma se uporablja v tradicionalni javni policiji ali policijskih storitvah, prav tako velja tudi za druge javno pooblaščen organe ali organe pod nadzorom, kjer je njihov glavni namen vzdrževanje javnega reda in miru v civilni družbi ter v tistih organih, ki jih država pooblasti, da v omenjene namene uporabljajo silo oziroma posebna pooblastila (The European Code of Police Ethics, 2001, str. 7).

V Kodeksu so opredeljene temeljne naloge policije v demokratični pravni državi, kot so: zagotavljanje miru in javnega reda v družbi; varovanje in spoštovanje posameznikovih temeljnih pravic in svoboščin, tako kot so določene v Evropski konvenciji o človekovih Pravicah (EKČP); preprečevanje in zatiranje kriminala; odkrivanje kaznivih dejanj ter zagotavljanje pomoči in storitev javnosti (The European Code of Police Ethics, 2001, str. 7).

Kodeks usmerja države, da policijske postopke izvajajo v skladu z zakoni države članice ter mednarodnimi standardi, ki jih je država članica sprejela. Zakonodaja vodenja policije naj bo dostopna javnosti in hkrati dovolj jasna in natančna ter po potrebi podprta z jasnimi predpisi, enako dostopnimi javnosti (The European Code of Police Ethics, 2001, str. 7).

---

¹⁶ Za razliko od konvencij, ki so zavezujoče.

Kodeks tudi razlikuje vlogo organov policije in vlogo tožilstva ter sodstva, kot tudi sodelovanje med njimi. Prav tako opredeljuje organizacijske strukture policije, kjer velja omeniti naslednje (The European Code of Police Ethics, 2001):

Policija je organizirana z namenom, da kot organ pridobiva ugled v javnosti, ko profesionalno skrbi za izvajanje zakona in zagotavlja javne storitve. To pomeni, da je policijsko delo lahko dobro opravljeno zlasti takrat, ko ga odobravajo državljani države, kjer se izvaja – tako je zelo pomembno, da policija in javnost sodelujeta. Organizacijske strukture policije naj bi bile postavljene tako, da bi krepile zaupanje med policijo in javnostjo. Pri tem je potrebno, da sta izpolnjena vsaj dva pogoja: prvi pogoj je visoka stopnja strokovnosti policije; drugi pogoj pa je razvoj policije v pregledni storitveni organ, da jo javnost pojmuje na takšen način in ne le kot represivni organ, ki ji je vsiljen (The European Code of Police Ethics, 2001, str. 39).

Ker je policija del izvršilne oblasti in od nje prejema navodila, ne more biti popolnoma neodvisna. Toda pri reševanju svojih nalog mora spoštovati zakone, dodeljena pa ji je tudi diskrecijska pravica¹⁷. Vendar pri izvrševanju svojih pooblastil ne sme prejemati nobenih navodil, ki bi bile politične narave. Operativna neodvisnost mora veljati v celotni organizaciji. Omenjena neodvisnost je pomembna značilnost pravne države, saj je njen smisel opravljanja policijske dejavnosti v okviru zakonov, ko pa je potrebna še razlaga letih, mora biti to storjeno strokovno in nepristransko. Prav tako operativna neodvisnost pomeni popolno odgovornost policije za njihova dejanja ali njihovo opustitev (The European Code of Police Ethics, 2001, str. 41).

V policiji je mora obstajati možnost, da se določi, kdo od nadrejenih je na koncu odgovoren za dejanja ali opustitve dejanj policijskih uslužbencev. Dejstvo, da je vsakdo v policiji odgovoren za svoja dejanja, tako tudi nadrejeni lahko odgovarjajo za izdani ukaz. Skupaj z uslužbencem lahko odgovarja takrat, ko je le-ta izpolnil ukaz, ali pa sam, če policijski uslužbenec izpolni ukaze v »dobri veri«. Le na tak način se učinkovito ugotavlja končna in neposredna odgovornost za policijsko dejanje (The European Code of Police Ethics, 2001, str. 42).

Pomembna je tudi policijska kultura, kar pomeni, da so policisti dolžni spoznati svojo odgovornost pri spoštovanju in zagotavljanju temeljnih pravic in svoboščin posameznikov, hkrati pa zaščitijo tudi lastno integriteto poklica. Pri tem imata pomembno in odgovorno vlogo vodstvo in uprava policije, saj lahko prav slednja vzpostavi pravo kulturo znotraj organizacije. Ne gre zanemariti niti odprte komunikacije med uslužbenci, ki poteka tako na horizontalni kot tudi na vertikalni ravni, pomembno vlogo igra tudi poklicni kodeks obnašanja; temeljnega pomena sta tudi zaposlovanje in usposabljanje (The European Code of Police Ethics, 2001, str. 43).

---

¹⁷ Ali prosti preudarek – Ko govorimo o odločanju po prostem preudarku ali odločanju na podlagi diskrecijske pravice, pomeni, da lahko na podlagi zakonskega pooblastila pristojni (upravni) organ ob istem ugotovljenem dejanskem stanju izda dve vsebinsko različni oziroma alternativni odločitvi, ki sta obe pravilni. Tu gre za izdajanje (upravnih) odločb, ki so lahko za stranko ugodne ali neugodne (Čebulj, Strmecki, 2001, str. 121).

Nadvse pomembni so tudi ukrepi zoper korupcijo¹⁸ in boj proti njej, in to na vseh ravneh policijske organizacije. Korupcijsko ravnanje bi morali najprej natančno opredeliti, nato preučiti vzroke ter vzpostaviti organizacijske strukture ter kontrolne mehanizme za boj proti korupciji. Ker predstavlja korupcija v policiji veliko nevarnost za demokracijo, je Svet Evrope kot ključna evropska ustanova za zaščito človekovih pravic pripravil številne dokumente za boj proti korupciji, prav tako pa intenzivno spodbuja države članice v boju zoper korupcijo nasploh, tudi na policijskem področju¹⁹, npr. z izvajanjem različnih programov, ki so na voljo državam članicam (The European Code of Police Ethics, 2001, str. 44).

Kodeks obravnava tudi smernice za policijsko posredovanje oziroma intervencije, ki so del vsakodnevnih dejavnosti policijskih uslužbencev. Imenuje se tudi t.i. »notranja policijska etika«, napotki pa se nanašajo na splošna načela, ki veljajo skoraj za vse situacije delovanja policije v demokratični družbi ter na specifične situacije, kjer v državah članicah največkrat prihaja do težav glede etike in v zvezi s človekovimi pravicami. Relevanten je tretji člen EKČP, ko gre za prepoved mučenja ali nečloveškega ali ponižujočega ravnanja ali kaznovanja. Evropsko sodišče o človekovih pravicah poudarja, da omenjeni člen izraža eno od temeljnih vrednot demokratične družbe in je po njegovem mnenju omenjeno ravnanje absolutno prepovedano. Ni torej dopustno, da policija dopušča kakršno koli obliko mučenja, še več – policija ima obveznost, da stori vse, da se takšno ravnanje prepreči. Ni namreč dopustno, da se s tovrstnimi ukrepi doseže priznanje krivde ali izsilijo kakršnekoli informacije, saj takšno ravnanje lahko privede psihično ali fizično mučenega posameznika, da poda napačne informacije, kar dodatno potrjuje nesmiselno uporabo omenjenih metod. Ne nazadnje tudi javnost ob tako napačnem ravnanju izgubi spoštovanje in zaupanje v policijo. Vsekakor je relevantna pravna podlaga (The European Code of Police Ethics, 2001, str. 54–55).

Ključen je tudi učinkovit zunanji nadzor nad delom policije. Sama država je sicer policiji nadrejena, zato obstajajo državni organi, ki v vseh državah članicah spremljajo in nadzorujejo policijo. Državni nadzor nad policijo se deli med zakonodajno, izvršilno in sodno oblast, kar v praksi pomeni, da mora biti policija odgovorna različnim neodvisnim vejam oblasti – kar je značilno za demokratično državo. Prav tako je potreben nadzor nad policijo s sredstvi, ki prikazujejo in dokazujejo, da je policija odgovorna državljanom in njihovim predstavnikom, torej javnosti (The European Code of Police Ethics, 2001, str. 68).

---

¹⁸ Splošna definicija korupcije v mednarodnem prostoru ne obstaja, saj se njena definicija od države do države razlikuje. Oznaka »korupcija v policiji« se po navadi uporablja za opis dejanj, kot so npr. ponarejanje ali uničevanje dokazov, podkupovanje, favoriziranje ipd. Pojmovanje korupcije v policiji avtomatično vključuje zlorabo položaja v zvezi s policijskim uslužbencem. Korupcija velja za razširjen način obnašanja, ki nenehno ogroža integriteto policijske organizacije v vseh državah članicah.

¹⁹ Leta 1998 je bila za boj proti korupciji ustanovljena skupina držav (GRECO), in sicer z namenom, da bi spremljala korupcijo v državah članicah.

Etični kodeks morajo nadzorovati ustrezni organi, ki jih države članice same določijo, bodisi da to opravljajo obstoječi organi bodisi da se v ta namen ustanovijo novi organi. Ti organi morajo biti neodvisni od dela policije, pregledni v odnosu do javnosti, prav tako se morajo razumeti tudi v policijsko delo. Tak organ je lahko npr. varuh človekovih pravic (The European Code of Police Ethics, 2001, str. 70).

Kot je bilo že omenjeno, je pri sestavljanju Evropskega kodeksa policijske etike sodelovalo veliko strokovnjakov, med drugim tudi iz Slovenije in Italije; iz Zvezne republike Nemčije pa ne. Republika Slovenija je priporočila omenjenega kodeksa vključila tudi v slovenski kodeks policijske etike, upošteva ga tudi Italija, medtem ko Nemčija, po podatkih Wirrerjeve (2004, str. 87–124) ni tako dosledna. Odbor ZN za človekove pravice je celo ugotovil, da Nemčija nima pravega neodvisnega mehanizma, ki bi preiskoval pritožbe glede neprimerne oziroma grdega ravnanja policije; priporočil je celo ustanovitev neodvisnih teles, ki bi omenjeno nalogo preiskovala na celotnem teritoriju države. Zaradi nezadovoljive učinkovitosti preiskovanja nepravilnega ravnanja policije v izvedbi tako državnega tožilstva kot policije je tudi Evropska komisija za boj proti nestrpnosti in rasizmu Sveta Evrope (ECRI) Nemčiji priporočila ustanovitev neodvisnega telesa, ki naj bo zadolženo za odkrivanje primerov nepravilnega oziroma slabega ravnanja policije (Zidar, 2004, str. 62).

6 ORGANIZIRANOST POLICIJSKEGA DELA V DRUGIH DRŽAVAH V PRIMERJAVI Z REPUBLIKO SLOVENIJO

Na podlagi preučenega gradiva in predstavljenega policijskega dela v nekaterih drugih državah Evrope in v Republiki Sloveniji je mogoče opraviti določeno analizo organiziranosti policijskega dela v teh državah.

Italija ima tristopenjsko organizacijsko strukturo, enako kot Slovenija; Zvezna republika Nemčija ima dvostopenjsko, enako je v Republiki Hrvaški, kjer pa je le hierarhija tristopenjska (policijske postaje so podrejene policijskim upravam).

V Republiki Sloveniji je Generalna policijska uprava tista, ki predstavlja najvišjo organizacijsko raven znotraj MNZ, v Republiki Italiji pa primerljive naloge znotraj Ministrstva za notranje zadeve opravlja Oddelek javne varnosti. V Zvezni republiki Nemčiji Zvezna policija deluje v sklopu Zveznega ministrstva za notranje zadeve, vendar nima enake vloge, saj Zvezna policija ni nadrejena deželnim policijam. V Republiki Hrvaški je podobna hierarhija kot v Sloveniji, saj v okviru MUP deluje Ravnateljstvo policije (slovensko direktorat) kot upravna organizacija v sestavi ministrstva, kateremu, poleg ministru, odgovarja načelnik policijske uprave.

Na regionalni ravni v Republiki Sloveniji kot srednja raven organizacijske zgradbe policije osem policijskih uprav opravlja naloge, ki jih vodijo direktorji, ki so odgovorni za njihovo delo in delo policijske uprave. V Italiji takšne naloge opravlja Vladni komisar, ki ima večja pooblastila, saj odobrava regijske zakone in obvešča vlado o dogajanju v regiji. V Nemčiji je najvišji predstavnik deželni notranji minister, pristojnosti policije določa vsaka dežela zase, tako, da se organiziranost v Nemčiji precej razlikuje od organiziranosti v Republiki Sloveniji, zlasti velja poudariti avtonomnost in decentralizacijo nemških dežel. Kot že rečeno, Hrvaška nima regionalne ravni.

Na lokalni ravni v Republiki Sloveniji večino nalog opravljajo policijske postaje kot mikroraven policijske organizacije na lokalni ravni. Policijsko postajo vodi komandir, ki je za svoje delo, stanje na policijski postaji in delo policijske postaje odgovoren direktorju policijske uprave. V Italiji na lokalni ravni opravljajo naloge prefektore, ki jim pristojno ministrstvo dodeli pooblastila. Občinske policije so v Italiji odgovorne županom različnih občin in so običajno omejene na opravljanje nalog v zvezi z javnim redom. Republika Nemčija na lokalni ravni nima takšne ureditve delovanja policije. V Republiki Hrvaški na lokalnem nivoju delujejo policijske uprave, ki delujejo v smislu administrativnih nalog, znotraj njih pa se ustanovljajo policijske postaje, kjer se njihove dejavnosti delijo na področne sektorje. Po novi hrvaški zakonodaji v primeru potrebe glavni direktor na predlog načelnika policijske uprave za področje policijske uprave lahko ustanovi celo zasebno policijsko enoto.

Relevantno je še pripomniti, da je za italijansko policijo na regionalni ravni, zlasti pa na lokalni ravni, značilno, da na nekaterih območjih po potrebi deluje več enot policij, ki se lahko prepletajo: regionalna policija, občinska policija; prav tako pa imajo občinske policije, znane kot mestna straža, ponekod imenovane drugače (Polizia Comunale, Polizia Urbana ali Polizia Locale), večja pooblastila kot pri nas t. i. občinske straže.

Vse predstavljene države, vključno s Slovenijo, so sprejele priporočila Evropskega kodeksa policijske etike o organizacijski strukturi policije, vendar velja pripomniti, da sta le slovenska in hrvaška policija sprejeli svoj etični kodeks policije, in sicer po vzoru Evropskega kodeksa policijske etike. Spodbudno je dejstvo, da ga obe posodabljata, kar priča o tem, da se policija zaveda, da so človekove pravice državljanov posebnega pomena, prav tako pa je potrebno sodelovanje javnosti in policije.

7 UKREPI IN AKTIVNOSTI ZA IZBOLJŠANJE ORGANIZIRANOSTI IN DELOVANJA POLICIJE

V vsaki od omenjenih držav so vedno dobrodošli ukrepi in aktivnosti za izboljšanje organiziranosti in delovanja policije, vendar se je smiselno osredotočiti predvsem na Republiko Slovenijo, državo v kateri prebivamo.

Že nekaj časa se je na MNZ načrtovala racionalizacija delovnih področij ter reorganizacija policije na državni in lokalni ravni. Junija letos (2011) je bila omenjena realizacija speljana na treh ravneh, in sicer na ravni ministrstva, na ravni generalne policijske uprave in na ravni policijskih uprav. Cilj je bila »bolj vitka in učinkovita struktura upravljanja, odprava podvojenih nalog, zmanjševanje stroškov delovanja ter povečanje števila policistov na terenu« (Ministrstvo za notranje zadeve, 2011c).

Za preglednejšo organiziranost s poudarkom na večji odgovornosti posameznega javnega uslužbenca so na policiji opravili združevanje služb. To pomeni, da so združili službe, ki so izvajale podobne naloge. Na tak način so se optimizirali poslovni procesi, dvignila se je odgovornost nosilcev izvajanja poslovnih procesov – kar posledično vodi h kakovosti izvajanja ključnih in podpornih storitev v ministrstvu in policiji. V tem času se je tudi zmanjšalo število delovnih mest za skoraj 100 (od 1.731 na 1.632); z vsemi ukrepi racionalizacije naj bi privarčevali okoli 4,5 mio evrov na leto (Ministrstvo za notranje zadeve, 2011c).

Pri tem gre zlasti za doseg še enega cilja, to je več policistov na terenu in manj v administraciji. V ta namen so vpeljali projekt Libra, s katerim so zmanjšali število policijskih uprav ter vzpostavili relevanten obseg dela po posameznih regionalnih področjih. Od 11. policijskih uprav jih je ostalo osem²⁰, pri tem so povečali prisotnost policistov na terenu ter zmanjšali število delovnih mest s področja menedžmenta in logistike. Z omenjenim projektom so že doseženi ugodnejši finančni učinki²¹. Na regionalni ravni predvidevajo prihranek približno pol milijona evrov na leto (Ministrstvo za notranje zadeve, 2011c).

---

²⁰ Policija je z reorganizacijo policijskih uprav opravila naslednje organizacijske spremembe: policijska uprava Slovenj Gradec je bila priključena celjski policijski upravi, Policijska uprava Postojna je bila priključena koprski policijski upravi, Policijska uprava Krško pa novomeški policijski upravi.

²¹ Natančnejši izračun prihrankov pokaže, da je policija privarčevala milijon evrov s tem, ker ji zaradi premestitve uslužbenecv policijskih uprav ne bo treba usposabljeti 36 novih policistov, ki jih je bilo premalo; dodatnih 155.200 evrov je policija privarčevala s prodajo objekta ene izmed nekdanjih policijskih uprav, ki ga več ne potrebuje. Enkratni stroški so: strošek selitev (15.508 evrov), strošek priprave novih pisarn (78.487 evrov) ter strošek za nadgradnjo policijskega telekomunikacijskega sistema (346.000 evrov).

Policija je na novo uvedla organizacijo ter način dela tudi pri zagotavljanju prometne varnosti, saj so policisti bolj dejavni glede usmerjanja v nevarne prometne odseke in na pogoste kršitelje prometnih predpisov. Gre zlasti za usmeritev policije na terenu, da so bolj prisotni in učinkovitejši tam, kjer so dejanski problemi in kjer prežijo nevarnosti. Relevantno je omeniti predvsem izvajanje ukrepov za zmanjšanje števila prometnih nesreč s smrtnim izidom in hudimi telesnimi poškodbami ter povečanje varnosti cestnega prometa (Ministrstvo za notranje zadeve, 2011c).

8 PREVERITEV HIPOTEZ

V uvodnem delu sem postavila tri osnovne hipoteze.

Prva hipoteza vsebuje trditev, da spremembe v družbi zahtevajo dobro organizirano policijo, ki mora biti učinkovita ter v okviru svojih pooblastil delovati s polnim spoštovanjem mednarodnih standardov človekovih pravic. Omenjeno trditev lahko v celoti potrdim, saj je prikazana ureditev policije v že omenjenih državah natančno urejena, večina predstavljenih policij tudi večkrat novelira predpise, ki urejajo delo policije. Tudi policija v Republiki Sloveniji – Ministrstvo za notranje zadeve spremlja stanje na vseh področjih delovanja policije in predlaga potrebne novele, zlasti glede zakona o policiji, ki ga po usklajevanju nato sprejme državni zbor. Na področju etike oziroma sestavljanja Evropskega kodeksa policijske etike so, razen Republike Nemčije, sodelovali tudi policijski strokovnjaki iz predstavljenih držav. Republika Slovenija in Republika Hrvaška sta na temelju Evropskega kodeksa policijske etike sestavila oziroma novelirala tudi svoj kodeks policijske etike. Republika Italija pa je sprejela kar Evropski kodeks policijske etike.

Hipoteza 2: Slovenska policija si prizadeva, da s svojo organiziranostjo in delovanjem ustreza standardom organiziranosti in delovanja policije v drugih državah Evrope, zlasti Evropske unije. To je relevantno predvsem v primerih uporabe policijskih pooblastil, da ne pride do kršitve človekovih pravic. Tudi to hipotezo lahko v celoti potrdim, saj že pogled v bistvene ustavne določbe v zvezi s spoštovanjem človekovih pravic in temeljnih svoboščin pri delu policistov pokaže temeljne usmeritve najvišjega pravnega akta v državi, ki je podlaga tudi ostalim zakonom, zlasti je bistven že omenjeni Zakon o policiji, ki je bil v preteklosti večkrat spremenjen, v njem pa so upoštevana tudi vsa določila pravnih predpisov Evropske unije kot tudi njena priporočila. Poudariti velja spoštovanje in vpetost Evropskega kodeksa policijske etike v vsakdanje delo policije.

Tretja hipoteza zatrjuje, da je organiziranost policije v Republiki Sloveniji zelo podobna organiziranosti policije v nekaterih drugih državah Evrope: v Republiki Italiji, v Republiki Hrvaški in v Republiki Nemčiji. Omenjeno hipotezo lahko le delno potrdim. Analiza organiziranosti policijskega dela v predstavljenih državah izkazuje, da gre za veliko podobnost med prvimi tremi državami, Republika Nemčija pa ima nekoliko drugače urejeno organizacijsko strukturo ter hierarhijo odgovornosti. Prav tako sta na deželni ravni poudarjeni avtonomnost in decentralizacija, česar ostale tri države nimajo, saj je zanje značilna avtokratična organiziranost.

Poudariti še velja, da v Republiki Sloveniji v letošnjem letu poteka reorganizacija policije na treh ravneh, in sicer na ravni ministrstva, na ravni generalne policijske uprave in na ravni policijskih uprav. Gre za preglednejšo organiziranost policije s poudarkom na združevanju služb ter večji odgovornosti posameznega policijskega uslužbenca.

9 ZAKLJUČEK

Temeljna naloga sleherne države je, da svojim državljanom zagotavlja varnost, red in mir, kajti le v varnem okolju lahko ljudje izpolnjujejo svoje obveznosti in dolžnosti ter uresničujejo tudi ostale pravice. Omenjeno nalogo v imenu države opravlja policija. Delovanje policije mora temeljiti na uveljavljanju in spoštovanju pravnega reda, mednarodnih predpisov, ki jih ratificira država, etičnosti in strokovnosti ob doslednem spoštovanju človekovih pravic in temeljnih svoboščin. Za čim večjo učinkovitost policije je ključnega pomena tudi dobra organiziranost.

V diplomski nalogi sem proučevala organiziranost in delovanje policije v Republiki Sloveniji, Zvezni republiki Nemčiji, Republiki Italiji in v Republiki Hrvaški. V Republiki Sloveniji predstavlja najvišjo organizacijsko raven znotraj MNZ Generalna policijska uprava; v Republiki Hrvaški je podobna hierarhija kot v Sloveniji, saj v okviru MUP deluje Ravnateljstvo policije (slovensko direktorat) kot upravna organizacija v sestavi ministrstva, kateremu, poleg ministru, odgovarja načelnik policijske uprave; v Republiki Italiji pa primerljive naloge znotraj Ministrstva za notranje zadeve opravlja Oddelek javne varnosti. V Zvezni republiki Nemčiji Zvezna policija, ki deluje v sklopu Zveznega ministrstva za notranje zadeve, nima enake vloge, saj ni nadrejena deželnim policijam. Tudi na regionalni ravni se organiziranost v Nemčiji precej razlikuje od organiziranosti v Republiki Sloveniji, poudarili smo avtonomnost in decentralizacijo nemških dežel. Republika Hrvaška nima regionalne ravni, medtem ko v Republiki Italiji naloge direktorjev (kot v Sloveniji) opravlja Vladni komisar, ki ima večja pooblastila, saj celo odobrava regijske zakone in obvešča vlado o dogajanju v regiji. Za italijansko policijo je značilno, da na regionalni ravni, zlasti pa na lokalni ravni, na nekaterih območjih po potrebi deluje več enot policij, ki se lahko prepletajo. V Republiki Sloveniji na lokalni ravni večino nalog opravljajo policijske postaje, na čelu vsake od njih je komandir, ki za svoje delo, stanje na policijski postaji in delo policijske postaje odgovarja direktorju policijske uprave. V Italiji na lokalni ravni opravljajo naloge prefekture, ki jim pristojno ministrstvo dodeli pooblastila. V Republiki Hrvaški na lokalnem nivoju delujejo policijske uprave, ki imajo bolj administrativne naloge, znotraj njih se ustanavljajo policijske postaje, kjer se dejavnosti delijo na področne sektorje. Najnovejša hrvaška zakonodaja omogoča, da v primeru potrebe glavni direktor na predlog načelnika policijske uprave za področje policijske uprave lahko ustanovi celo zasebno policijsko enoto. Republika Nemčija na lokalni ravni nima takšne ureditve delovanja policije.

Varstvo človekovih pravic je bistven element policijskega dela, kajti od policije se ne zahteva samo, da pri izpolnjevanju svojih dolžnosti človekove pravice spoštuje, temveč jih mora tudi aktivno varovati. Poleg tega je učinkovitost dela policije v demokratičnih državah, kjer velja načelo vladavine prava, odvisna od uresničevanja in uživanja človekovih pravic. Evropski kodeks policijske etike predstavlja pomemben dokument, ki določa vrednostne in tudi deloma organizacijske in vodstvene okvirje delovanja evropskih

policijskih institucij. Na omenjeni kodeks je v veliki meri vplivala Evropska konvencija o človekovih pravicah. Kodeks naj bi natančneje opredelil zahteve in naloge policije, ki se tako lažje sooča z zahtevnimi in občutljivimi nalogami, kot so preprečevanje in odkrivanje kaznivih dejanj, vzdrževanje javnega reda v družbi ter varovanje osnovnih človekovih pravic. Vse omenjene države so sprejele priporočila Evropskega kodeksa policijske etike o organizacijski strukturi policije, vendar sta le slovenska in hrvaška policija sprejeli – po vzoru Evropskega kodeksa policijske etike – svoj etični kodeks policije. Spodbudno je tudi, da ga obe policiji v omenjenih državah posodabljata, kar navdaja z optimizmom, da se policija zaveda, da so človekove pravice državljanov posebnega pomena, prav tako pa je potrebno sodelovanje javnosti in policije.

Za policiste so v prvi vrsti pomembni predpisi, po katerih so se dolžni ravnati. Predpise (zakone) sprejema vlada oziroma državni zbor, podzakonske akte pa pristojno ministrstvo. Ti so dolžni sprejemati relevantne, jasno razumljive predpise, pri čemer bi večkrat morali upoštevati predloge neodvisnih mehanizmov v družbi (ombudsman, Amnesty International), ki varujejo in se zavzemajo za zaščito človekovih pravic ter opozarjajo na nepravilnosti oziroma na neskladje predpisov. Slednje se nanaša zlasti na Republiko Nemčijo, ki je že dobila določena opozorila celo od Evropske komisije in Sveta Evrope v boju proti nestrpnosti in rasizmu.

LITERATURA IN VIRI

1. BOSTIČ, Alojz (2000). *Upravna kultura in etika dela javnih uslužbencev*. Založba Modena, Grosuplje.
2. BUGARIČ, Bojan, JEROVŠEK, Tone, KERŠEVAN, Erik, PIRNAT, Rajko, PLIČANIČ, Senko, KORADE PURG, Štefka, TRPIN, Gorazd, VIRANT, Grega in KOVAČ, Polonca (2004). *Komentar zakonov s področja uprave*. Inštitut za javno upravo pri Pravni fakulteti, Ljubljana.
3. ČEBULJ, Janez in STRMECKI, Mik (2001). *Upravno pravo*. Visoka upravna šola, Ljubljana.
4. DAMS, Carsten (2008). Die Polizei in Deutschland 1945–1989. Aus *Politik und Zeitgeschichte*. Recht 48, str. 9–15.
5. FERFILA, Bogdan (2009). *Primerjalne politike v sodobnem svetu: aplikativno empirični del – Razvite države sveta*. Fakulteta za družbene vede, Ljubljana.
6. FREVEL, Bernhard (2008). Polizei, Politik und Wissenschaft. Aus *Politik und Zeitgeschichte*. Recht 48, str. 3–9.
7. GABER, Stanislav (2003). *Človekove pravice in policija*. MNZ Generalna policijska uprava, Ljubljana.
8. GORENAK, Vinko (2008). *Teorija policijskega dela*. Fakulteta za varnostne vede, Maribor.
9. GROB, Hermann (2008). Deutsche Laenderpolizeien. Aus *Politik und Zeitgeschichte*. Recht 48, 20–26.
10. IVANKO, Štefan (2006). *Temelji organizacije*. Fakulteta za upravo, Ljubljana.
11. IVANKO, Štefan (2007). *Sodobne teorije organizacije*. Fakulteta za upravo, Ljubljana.
12. IVANKO, Štefan (2007). *Upravni praktikum I (Metodološki seminar o dejavnem in ustvarjalnem sodelovanju pri strokovnem in znanstvenem delu)*. III. dopolnjena in razširjena izdaja. Fakulteta za upravo, Ljubljana.
13. JARC, Srečko, NUNIČ, Mile (2007). *Zakon o varstvu javnega reda in miru s komentarjem*. GV Založba, Ljubljana.
14. KEČANOVIČ, Bečir, KLEMENČIČ, Goran, ZIDAR, Katarina, PAVLIN, Peter (2006). *Policijsko pravo in pooblastila*. GV Založba, Ljubljana.
15. KLEMENČIČ, Goran, KEČANOVIČ, Bečir, Žaberl Miroslav (2002). *Vaše pravice v policijskih postopkih*. Založba Pasadena, Ljubljana.
16. KOLENC, Tadeja (2002). *Slovenska policija*. Ministrstvo za notranje zadeve, Policija, Generalna policijska uprava, Ljubljana.
17. KURIAN, Georg Thomas (2006). *World encyclopedia of police forces and correctional systems: second edition*. (Farmington Hills,) United States of America, Thomson Gale, Michigan.
18. MEŠKO, Gorazd (2001). V skupnost usmerjeno policijsko delo – izziv za slovensko policijo? *Teorija in praksa*, letnik 38, št. 2, str. 272–289.

19. MUŽENIČ, Martin (2009). Organizacijska ureditev državne policije Republike Italije. *Diplomsko delo*. Fakulteta za varnostne vede, Ljubljana.
20. SULLIVAN, Larry E., SIMONETTI ROSEN, Marie in MOSES SCHULZ Dorothy (2005). *Encyclopedia of law enforcement*, London.
21. TRSTENJAK, Verica (2005). Državna uprava. *Priročnik za udeležence seminarja*. Ministrstvo za javno upravo, Direktorat za organizacijo in kadre. Upravna akademija, Ljubljana.
22. ZIDAR, Katarina (2004). *Nadzor nad policijo in reševanje pritožb zoper njeno delo*. Amnesty International Slovenije, Ljubljana.
23. ZIDAR, Katarina, KLEMENČIČ, Goran (2005). Kršitve človekovih pravic s strani policistov – neuspeh klasičnih nadzornih in pritožbenih mehanizmov. V: *Izzivi sodobnega varstvoslovja*. MNZ, Ljubljana.
24. WIRRER, Rita (2004). Von Prinzipien zum Verhalten - die Übersetzung ethischer Standards in die Praxis. Ein Ethik-Training für polizeiliche Führungskräfte. In: Polizei-Führungsakademie Münster, Westfalen (Hg.): *Polizei und Ethik - Europäische Perspektiven*. Dresden, S. 87–124 (Schriftenreihe der Polizei-Führungsakademie; Bd.1/2004).

VIRI

Pravni viri:

1. (1991). Ustava RS. Ur. list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03, 69/04, 68/06.
2. Evropska konvencija o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, spremenjena s Protokoli št. 3, 5 in 8 in dopolnjena s Protokolom št. 2 ter Protokoli št. 1, 4, 6, 7, 9, 10 in 11 (Ur. list RS, št. 33/94 – Mednarodne pogodbe, št. 7/94).
3. (2002). Zakon o državni upravi Ur. list RS, št. št. 52/2002 Spremembe: Ur. list RS, št. 56/2003, 83/2003-UPB1, 45/2004-ZdZPKG, 61/2004, 97/2004-UPB2, 123/2004, 24/2005-UPB3, 93/2005, 113/2005-UPB4, 126/2007-ZUP-E, 48/2009.
4. (2007). Zakon o mednarodni zaščiti Ur. list RS, št. 111/2007 Spremembe: Ur. list RS, št. 111/2008 Odl. US: U-I-95/08-14, Up-1462/06-39, 30/2009 Odl. US: U-I-50/08-16, Up-2177/08-16, 58/2009, 37/2010 Odl. US: Up-958/09-18, U-I-199/09-6, 99/2010, 11/2011-UPB2, 26/2011 Odl. US: Up-456/10-22, U-I-89/10-16.
5. (1998). Zakon o policiji. /ZPol/ (Ur. list RS, št. 49/1998 (66/1998 - popr.), 43/2001 Odl.US: U-I-407-98-25, 93/2001, 56/2002-ZJU, 26/2003-ZPNOVS, 48/2003 Odl.US: U-I-272/98-26, 79/2003, 43/2004-ZKP-F, 50/2004, 54/2004-ZDoh-1 (56/2004, 62/2004, 63/2004 - popr.), 53/2005, 98/2005, 113/2005-ZJU-B, 36/2006 Odl. US: U-I-152/03-13, 78/2006, 14/2007-ZVS, 42/2009, 47/2009 Odl. US: U-I-54/06-32 (48/2009 popr.), 66/2009-UPB7, 22/2010), 26/2011 Odl. US: U-I-271/08-19.

6. (2002). Zakon o nadzoru državne meje /ZNDM-1/Ur. list RS, št. 87/2002, 110/2002-ZGO-1, 126/2003, 69/2005, Odl. US: U-I-196/03-21, 69/2006, 60/2007-ZNDM-2.
7. (2011). Zakon o policiji Republike Hrvaške. Klasa: 011-01/11-01/41 Urbroj: 71-05-03/1-11-2.
8. (1999). Zakon o splošnem upravnem postopku (ZUP), Ur. list RS, št. 80/1999; spremembe: Ur. list RS, št. 70/2000, 52/2002, 73/2004, 22/2005-UPB1, 119/2005, 24/2006-UPB2, 105/2006-ZUS-1, 126/2007, 65/2008, 8/2010.
9. Zakon o zvezni policiji (Bundespolizeigesetzes). Zvezni uradni list I str. 2978, 2979; sprememba z dne 31. julija 2009 (Zvezni uradni list I str 2507).
10. (2003). Uredba o notranji organizaciji, sistemizaciji, delovnih mestih in nazivih v organih javne uprave in v pravosodnih organih Ur. l. RS, št. 58/2003. Spremembe: Ur. list RS, št. 81/2003, 109/2003, 43/2004 (58/2004 popr.), 138/2004, 35/2005, 60/2005, 72/2005, 112/2005, 49/2006, 140/2006, 9/2007, 101/2007, 33/2008, 66/2008, 88/2008, 8/2009, 63/2009, 73/2009, 11/2010, 42/2010, 82/2010, 17/2011.

Drugi viri:

1. Bundespolizei. Dostopno 2. 4. 2011 na: <http://www.besoldung-polizeibeamte.de/Organisation/Bundespolizei.html>.
2. Cinformi, (2011). *Commissariato del governo*. Dostopno 28. 8. 2011 na: http://www.cinformi.it/index.php/il_cinformi/partner_istituzionali/commissariato_del_govern.
3. Finančna straža, (2011). *Wikipedija*. Dostopno 20. 8. 2011 na: http://sl.wikipedia.org/wiki/Finan%C4%8Dna_stra%C5%BEa_%28Italija%29.
4. Italia.gov.it, (2011). Polizia di Stato. Dostopno 28. 3. 2011 na: <http://translate.google.si/translate?hl=sl&sl=en&u=>.
5. Italia.gov.it. Il portale nazionale del cittadino, (2011). Dostopno 8. 4. 2011 na: <http://italia.ilsole24ore.com/DettaglioQuesito.aspx?p=44UDg38CKDN2XnlKxOfWo1btzJHHwNARmg38wRZHGAfsnBbAMb3I3Kp3UQ5XFler/VuSNJnN/CKE96UZ5E1bbg=>
6. Ministrstvo za notranje zadeve. Policija (2008). *Kodeks policijske etike*. Dostopno 17. 8. 2011 na: <http://www.policija.si/images/stories/Publikacije/PDF/Kodeks.pdf>.
7. Ministrstvo za notranje zadeve. Policija (2011). *Poročilo o delu policije za leto 2010*. Dostopno 12. 8. 2011 na: <http://www.policija.si/images/stories/Statistika/LetnaPorocila/PDF/LetnoPorocilo2010.pdf>.
8. Ministrstvo za notranje zadeve, (2011a). *O ministrstvu*. Dostopno 20. 7. 2011 na: http://www.mnz.gov.si/si/o_ministrstvu/.
9. Ministrstvo za notranje zadeve, (2011b). *Policija*. Dostopno 10. 8. 2011 na: <http://www.policija.si/index.php/delovna-podrocja>.
10. Ministrstvo za notranje zadeve, (2011c). *Predstavitev dela ministrstva za notranje zadeve*. Dostopno 10. 9. 2011 na: http://www.mnz.gov.si/nc/si/medijsko_sredisce/novica/article//7223/.

11. Ministarstvo unutarnjih poslova republike hrvatske, (2011a). Dostopno 10. 9. 2011 na: <http://www.mup.hr/111.aspx>.
12. Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske, (2011b). Ravnateljstvo policije. Dostopno 17. 9. 2011 na: <http://www.policija.hr/main.aspx?id=25>.
13. Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske, (2011c). Uprava policije. Dostopno 1. 10. 2011 na: <http://www.mup.hr/111.aspx>.
14. Ministero dell'Interno, (2011). Dostopno 1. 8. 2011 na: <http://www.interno.it/mininterno/export/sites/default/it/>.
15. Policing Profiles of Participating and Partner States, (2001). Germany. Dostopno 10. 9. 2011 na: http://polis.osce.org/countries/details?item_id=17.
16. Polizia municipal, (2011). *Wikipedija*. Dostopno 2. 9. 2011 na: http://it.wikipedia.org/wiki/Polizia_municipale.
17. Polizia di Stato, (2011). Dostopno 7. 8. 2011 na: http://it.wikipedia.org/wiki/Polizia_di_Stato.
18. Polizia postale e delle comunicazioni, (2011). Dostopno 24. 8. 2011 na: http://en.wikipedia.org/wiki/Polizia_postale_e_delle_comunicazioni.
19. Polizia regionale, (2011). *Wikipedija*. Dostopno 25. 8. 2011 na: http://it.wikipedia.org/wiki/Polizia_regionale.
20. Polizia Stradale, (2011). *Wikipedija*. Dostopno 24. 8. 2011 na: http://en.wikipedia.org/wiki/Polizia_Stradale.
21. Squadra volante, (2011). *Wikipedija*. Dostopno 22. 8. 2011 na: http://it.wikipedia.org/wiki/squadra_volante.
22. Poročilo direktorata za migracije in integracijo za leto 2010, (2011). Ministrstvo za notranje zadeve Republike Slovenije, Ljubljana. Dostopno 10. 7. 2011 na: http://www.mnz.gov.si/fileadmin/mnz.gov.si/pageuploads/DMI/Statisticno_porocilo_-_SLO_-_Lektorirano_01.pdf.
23. Statistično poročilo direktorata za migracije in integracijo 2009, (2010). Ministrstvo za notranje zadeve Republike Slovenije, Ljubljana. Dostopno 10. 7. 2011 na: http://www.mnz.gov.si/fileadmin/mnz.gov.si/pageuploads/SOJ/word/Statisti%C4%8Dno_poro%C4%8Dilo_Direktorata_za_migracije_in_integracijo_2009.pdf.
24. Temeljni zakon Zvezne republike Nemčije – Grundgesetz. Zvezni uradni list del III, številka 100-1, revidiran 21. julija 2010; Zvezni uradni list I, str. 944; spremenjen z oddelkom 1 G v. 2010/07/21.
25. The European *Code of Police Ethics*, (2001). Recommendation Rec (2001)10 adopted by the Committee of Ministers of the Council of Europe on 19 September 2001 and explanatory memorandum. *Council of Europe Publishing*. Strasbourg Cedex.
26. Vlada Republike Slovenije, (2011). *Ministrstva*. Dostopno 22. 3. 2011 na: http://www.vlada.si/si/o_vladi/kdo_je_kdo/ministrstva/.